

D A C I A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru
țărani, preoți și învățători 300 lei.
Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

Constatări îmbucurătoare

Ascultam deunăzi postul de emisiune în capitala Ungariei, pentru a satisface o îndatorire cu caracter profesional în primul rând, și pentru a ne convinge despre exagerările celor dela Radio-Budapesta, cari ne provocaseră la un fel de bătălie a undelor, sfruntând pe seama românii cele mai debilitante neadevăruri.

Mărturisim, că după terminarea audierii, nu am fost revoltați deloc. Propaganda, chiar dacă depășește limita obiectivității, trebuie să cuprindă și un dozat înțeleș de greșeli de ale noastre, cu temeiuri reale, poate că ne-ar fi usturat lecția ce ne-ar fi dat-o. Dar să spui, că în centrul aradului, acolo unde a fost statuia celor douăsprezece martiri unguri, azi pasarele și vacile, e o afirmație, care nu mai poate produce supărări, din moment ce oamenii nu crede în asemenea baliverne. Deducerile propagandei maghiare, sunt arhicunoscute și tendința lor de a ne crea o atmosferă imposibilă în afară de motivul că nu suntem „elemente alcătuitoare de Stat” — cum s'ar exprima lășii, adică nu suntem capabili de a realiza o serioasă organizație de Stat, nu oai prindevnică. Până acum calul de război al tuturor știrilor tendențioase pornite din aceeaș oficină, era corupția dela noi.

Am fi nedrepti dacă nu am recunoaște că facia corupției a prins destul de mult teren în țară, dar în momentul când s'a ivit omul care să pună piciorul în prag, s'au cumintit toți cei nărăvași. Fiind vorba de corupție, e cazul să se facă o distincție. Această besezug îl întărim pretutindeni, până și în Ungaria. Nu i-a trecut însă nimănui prin minte că să bată monedă pe chestia aceasta impropriu a unui Stat.

Și dacă ar fi să dăm și noi exemple, atunci să ne oprim aici la Timișoara. E mai ușor de verificat. Un fost primar de pe vremea erei mahiare, pe nume Telbisz, a cărui nume poartă o stradă, botezată de români, și caruia ungru i-ar fi ridicat un bust, pe bunăseama, a contractat un împrumut în Elveția, pentru municipiu. Timișoara. Intâmplător am răsfoit contractul, și spre surprinderea noastră, am văzut trecut acolo un comision, care în vâta de azi ar face cam vre-o cinsprezece milioane lei.

Dacă un primar român ar fi săvârșit această, ar fi fost numit hoț, pungăș, croc, iar presa l'ar fi injurat și organele justiției l'ar fi băgat la pușcărie. Isprava lui Telbisz nu se numește „corupție” sau „pungășie”, ci „comision.”

Și ca să rămânem în cadrele primăriei, invităm pe toți cei ce s'ar îndoi de spuielile noastre, să cerceteze indoi de spuielile tehnice — ca să venim cu alt exemplu — cât s'a construit în douăzeci de ani de dată românească, în metropola Banatului. Aproxim de două ori câte-a clădiri că au fost în 1919, ne mai vorbînd de rețeaua de drumuri, care au fost puse la unct după tipicul cel mai pretentios.

Aceste exemple veți găsi în toate rapoartele de activitate publică și sunt sinurul răspuns la campania de calomnii dreptată împotriva noastră. Ponegriților, le prezentăm multiplele noastre înfăptuiri. Și e îmbucurător când constatăm că această activitate a fost cât se poate de prodigioasă.

ROMULUS P. ROȘU

Războiul sau pace

Data fatidică: 20 August

Trei zone în Europa sunt expuse unei inițiative brusce:
Danzig, Ungaria și Macedonia

„Vom câștiga războiul, dacă nu reușim să-l împiedicăm”

Paris, 5 (Rador). — Ziarele franceze de Vineri dimineața comentează debaterile de ieri din parlamentul britanic.

„Le Figaro” într'un articol iscalit de Lucien Romier, declară că nu trebuie să ne lăsăm înșelați de jocul datelor fatidice. Cum înselele dela 20 August, se pare că soarta va începe să se desemneze. Dacă ziua de 25 August rămâne intunecată, avem noi oare dreptul să dăm uitării toate riscurile? După 20 August vor fi terminate marile mobilizări, concentrări sau manevre de trupe, pe cari Germania și Italia au avut ele grije să le anunțe. Atunci va începe perioada anuală a sărbătoririi și atârării forțelor național-socialiste. Trei zone din Europa par să fie în prezență expuse unei inițiative brusce Danzigul, Ungaria — care deabia ascunde faptul că s'a înțeles cu

Reichul, — și în sfârșit Macedonia, pe care italienii o doresc în mod vizibil. Multe lucruri pot să-și stăvilească îndrăzneala sau poate să o întârzie. Ocazie anuntă numai și ea să o provoace pe neașteptat. Trebuie să arătăm o constantă solidaritate.

„L'Ordre” precizează: Dacă guvernele din Londra și Paris n'ar fi manifestat unirea lor și voința lor comună de a se opune la forță prin forță, cine s'ar putea îndoi că Danzigul n'ar fi fost alipit încă de mai mult timp, grație unui fapt împlinit? Să nu șovăim în niciun domeni. Cu acest șovăim vom evita războiul, dacă lucrul mai este încă posibil. Și noi vom câștiga războiul, dacă nu reușim să-l împiedicăm.

COMENTARIILE AMERICANE
Washington, 5 (Rador). — Dec-

larațiile lordului Halifax făcute Jof în Camera Lorzilor, sunt primite în mod foarte favorabil de cercurile americane, care exprimă părerea că numai o atitudine fermă a puterilor dornice de ordine poate să preîntâmpine încercările de agresiune din partea puterilor totalitare.

Comentările relative la pasagiul asupra situației din Extremul Orient sunt oarecum rezervate.

Cercurile americane constată că lordul Halifax nu vrea să invenizeze relațiile deja încordate dintre Marea Britania și Japonia, în clipa când se duc negocieri, dar tot aceleași cercuri rămân convinse că se apropie momentul când o acțiune va trebui să fie hotărâtă pentru a pune capăt violărilor comise în China față de drepturile puterilor semnatare ale tratatului celor 9 puteri.

Japonia aderă la alianța militară cu Germania și Italia

Faptul aderării constituie un grav avertisment dat Franței, Angliei și Rusiei

LONDRA, 5. — YORKSHIRE POST, ZIAR APROPIAT DE D. EDEN SE OCUPA DE INFOTATIA CA CEREN ARATA CA JAPONIA A ACCEPTAT SA ADERE LA ALIANȚA MILITARĂ GERMANIA ȘI ITALIA. ZIARUL

SCRIE:

„ACEASTĂ ȘTIRE NU PARE SA INLESNEASCĂ CATUȘI DE PUTIN MERSUL NEGOCIERILOR DELA TOKIO. EA CONSTITUTE UN GRAV AVERTISMENT DAT FRANȚEI, AN-

GLIEI ȘI RUSIEI. DEACUM INAINTE TREBUIE CA CONVERSAȚIILE DE ORDINE POLITIC, CA ȘI CELE MILITARE, SA FIE DUSE LA BUN SFAȘIT, CAT SE VA PUTEA MAI REPEDE.

Alarmă la Londra

Dirijabil german în apropierea coastelor Scoției

LONDRA, 5 (Rador). — Deși cercurile oficiale afirmă că trebuie acordată „mică importanță” știrii că dirijabilul Graf Zeppelin a fost văzut pe coasta Marea Nordului, în apropierea coastelor de Est a Scoției, aparatul dirijabilului a trezit un viu interes în opinia publică britanică.

Ea își amintește că un asemenea dirijabil a fost văzut pentru ultima oară în apropierea coastei engleze în Decembrie 1938 făcând propagandă pentru anexarea regiunii sudete.

Ministerul aerului a dat un comunicat în care se subliniază că orice aeronavă are dreptul să zboare pe deasupra Mării

Nordului dacă rămâne în afara limitei teritoriale de 3 mile, ceea ce se pare că a făcut dirijabilul.

Dansatori români la Stockholm

Stockholm, 5. (Rador.) Un grup de 20 de Români a sosit la Stockholm pentru a lua parte la cel de al treilea congres internațional de dansuri populare, care se va ține aici.

La acest congres vor participa 2000 de delegați, reprezentând vreo 20 de țări.

Români, cu pitoreștiile lor costume naționale, au fost obiectul unei deosebite atenții.

Anchetele noastre în sudul Căraşului

Colonii olteni la grea răspântie...

Scurt istoric - Un sat fără şcoală - Serviciul Social şi problema montană

Sasca-Montană. — Intre Moldova Nouă şi Sasca Montană, într'un amfiteatru natural format din ultimele resturi ale Carpaţilor, în faţa şesului bănaţean din dreptul Bisericii-Albe comuna Cărbunari priveşte la sud-est spre văile şi colinele Almăjului, iar la nord este străjuită de sora ei intru mizerie şi neazuri: Stinăpariu.

Numele comunei (pe vremuri Kohldorf — Szenezfalv) vine dela ocupaţia primilor locuitori, adică dela cărbunii de lemn (mangal) ce se fabricau pe vremuri şi cari se mai fabrică şi azi din când în când.

Originea ei este mijlocul sec. XVIII când Banatul intra sub dominaţiunea austriacă, după pacea dela Pojarevat (1718.) Locuitorii ei sunt aduşi ca colonişti din judeţele Olteniei şi cum în acest timp încep să fie exploatare nenumăratele bogăţii ale subsolului, sunt angajaţi ca muncitori industriali. Acest element proliif, care cucereste prin copiii, dă de gândit statului austriac, care prin depozitia sa din 12 Aprilie 1726 opreşte colonizarea în Banat a altor elemente de cât de confesiune catolică.

Aşezată la o altitudine de 640 m. comuna cărbunari are un subsol bogat în minereuri de fier, aramă şi cărbune, ba mai mult, după precizările unor experţi geologi, ar fi împreună cu localitatea Sasca-Montană cea mai bogată regiune a României în nikel, atât de necesar în industria armamentului şi ale cărui zăcăminte sunt evaluate la circa 2.000.000 tone.

Până către mijlocul sec. XX-lea, cărbunarii au avut o soartă destul de bună. Ca toţi coloniştii aşa şi ei, au fost părtaşi la toate bunătăţile acestui pământ. Din momentul însă, când la anul 1855 prin cumpărarea unui preţ de nimic, societatea „K. u. k. Priv. Oestr. Stanz Eisenban Aktien Gesellschaft” deveni stăpâna acestor ţinuturi, soarta românilor din aşa zise „locuri montane” devine pecetluită. Nimeni nu se mai uită la privilegiile lor şi încetul cu încetul, din proprietari liberi, ei devin cea din urmă specie a lucrătorilor plătiţi mizerabil.

Un sat fără şcoală

Lăsând la o parte trecutul bufanilor, care este cea mai tristă pagină din istoria acestui ţinut, am căutat să aflăm cauzele cari determină declinul acestor mândri olteni, despre cari aşa de nimerit să spună, că „odată îndrumaţi pe calea cea bună şi smulşi din ghiarele mizeriei, ar putea deveni vitalitatea Căraşului”.

Un lucru rămâne bine stabilit: nimeni, dar absolut nimeni nu şi-a bătut capul cu soarta acestor troglodiţi ai noilor vremi şi atât moraliceşte, cât şi materialeşte au fost lăsaţi în grija Domnului...

Să luăm de pildă comuna Cărbunari. Credem că este singura comună în ţară, cu o populaţie de aproape 2000 suflete, în care şcoala este ca şi inexistentă.

Nu exagerăm. O zi de şcoală în aceasta comună înseamnă furnicar. Cei 207 elevi stau înghesuţi în cele două sale de învăţământ, care au câte 50 m³ aer, deci revine circa 1/2 m³ de elev şi acesta numai în cazul, dacă învăţătorii ar refuza să respire şi dela şcoală ar lipsi 7 elevi. Cum dela şcoală lipsesc mai mulţi — aproximativ 50 — nu e nevoie de sacrificiul dascălului, mai ales că e neapărată lipsă de atenţia lui, fiindcă fără o vigilenţă excesivă, un elev mai zburdalnic s'ar putea izbi de stâlpul din mijloc care sprijineşte plafonul putred şi ar putea declanşa o adevărată nenorocire.

Vizitând şcoala, fără să vrei te gămeşti la discipolii marilor învăţaţi din vechime, mai ales la discipolii lui Socrate. Neîncăpând toţi în băncile derăpănate, copiii şed turceşte în faţa catedrei, cu tăbăţele pe genunchi, ascultând cu evla-

vie verbul învăţătorului, care la primul scârţâit de bancă îşi aruncă cu disperare ochii la plafon, care ameninţă cu prăbuşirea.

Nu-i mirare, dacă comuna Cărbunari care excelează prin natalitate, dă şi cel mai mare procent de analfabeţi! Păcat!...

Serviciul Social şi problema montană

Nu ne îndoim, că din momentul ce

Serviciul Social, Desp. de plasă Astra din Sasca-Montană şi-a înscris în primul rând problema gramul său de lucru rezolvarea problemei şcolare va fi pusă la ordinea de zi, discutată cu căldură şi urgenţă, pentru că nu se poate admite, ca în unele comune din sudul judeţului, cifra analfabeţilor să se urce la 60 la sută.

Mişu E. Groşianu

Tată satul!

Făloşenia noastră specifică ne face să credem, că „tot Bănatu-i fruncea”, că sate şi săteni ca la noi, nu se mai găsesc în altă parte. Şi aşa şi este dacă judeci după aparenţă şi nu după realităţi. Cine însă nu se mulţumeşte cu o ochire superficială, făcută în graba cu care suntem noi obişnuiţi să facem lucrurile mari, ci vrea să cerceteze temeinic şi ştiinţific realitatea socială, acela va găsi, nu satul şi bănaţeanul lui Victor Vlad Delamarina, care se bătea pe piept cu mândria-i caracteristică, laudându-se: „Bagie, io mis bănaţan”, ci un sat bolnav, sărăcit şi obosit. Un sat, care din punctul de vedere al sănătăţii e ros de toate beteşugurile, un sat cu oameni din ce în ce tot mai puţini şi bolnavi, un sat în care natalitatea scade, iar mortalitatea se ridică, un sat fără viaţă şi deci fără putinţă de elanuri creatoare, atât în ordine materială cât şi spirituală. Aceeaşi mină va întâlni şi în ceea ce priveşte munca şi metodele lui de lucruri. Va întâlni un sat care munceşte — în cele mai multe cazuri — tot aşa cum a muncit şi moşi-strămoşii lui, primitiv şi fără spor. Va întâlni un

sat, care munceşte mult, — este adevărat, — munceşte disperat şi chinuit, dar fără socoteală, fără organizare şi deci fără rezultate şi folos. Cântărindu-i mintea şi preţuindu-i sufletul, va întâlni un sat cu mintea rătăcită şi sufletul otrăvit; un sat cu mintea buimăcită şi sufletul înrăit, de prăpădul potopilor al politicianismului de până mai ieri, un sat care priveşte cu bănuială şi neîncredere toate câte i se spun şi chiar i se fac.

Acesta este satul pe care i-au făcut politicienii de toate neamurile.

Acesta este satul, acesta este ţara şi neamul, pentru că satul reprezintă 80 la sută din această ţară şi acest neam. Iată de ce nu ne mai este îngăduit să ne desfătăm să sburdăm şi să stăm departe de acest sat, de „ţară”, cum se spune satului atât de nimerit, ci să ne cutremurăm de ceea ce-l aşteaptă mâine şi să ne coborim la „ţară”, cu cinstea şi omenie, dar nu pentru a ne arăta talentul oratoric, nu pentru a vorbi, ci pentru a fi p t u i, pentru sat şi deci pentru ţară.

V. VARADEAN

Vălenii de munte

Universitatea populară „Nicolae Iorga” din Vălenii de munte, pare a străbate anul acesta drumuri cu mult mai adânci în miezul activităţii sale şi a cuprinde zări cu mult mai largi în misiunea sa, devenită epocă de cultură românească. Aşa ne fac să credem ştirile tot mai repetate ce ne vin de acolo, prin presă.

În frumosul colţ de ţară al Prahovei, într'un peisaj îmbietor la vis, sub cupola cerească a liniştei depline, profesorul neamului românesc, Nicolae Iorga, a ctitoricit şcoala în care generaţiile trecute au învăţat să slujească iubirii de neam şi omeniei superioare, condiţiile prime spre a se crea puterea morală, care ne-a fost comună pentru victoria întregirii româneşti. Astăzi alte generaţii merg la Vălenii de munte să primească botezul aceleiaşi curăţiri sufleteşti, şi să înveţe adevărurile de cultură românească, a noastră, cea izvorâtă din sufletul poporului românesc, cea cristalizată de istorie.

Universitatea d-lui Nicolae Iorga este

în primul rând ghidul cel mai complet informat pentru drumeţia neamului românesc în tărîmurile culturii etnice, pentru a ne cunoaşte cum se cuvine propria noastră spiritualitate.

Faptul că la această universitate populară merg de bună voie, an de an, atâţi tineri, e o dovadă că generaţia noastră, care se formează acum, e dornică de o temeinică formare intelectuală şi că dl. profesor Nicolae Iorga satisface realele trebuinţi culturale ale neamului său.

Ne-ar interesa numărul cursiştilor din Ţinutul Timiş cari audiază cursurile Universităţii populare „Nicolae Iorga”. Şi dintre aceştia, mai ales profesorii şi învăţătorii.

În toamna acesta încep cursurile de misionare ale acestei universităţi. Învăţătoarele ar fi bine să le urmeze; de asemenea şi profesorele, obţinând pentru aceasta convenita detaşare dela catedrele lor.

Grigore Bugarin.

A sosit un nou transport de

apă minerală „HEBE”
(Sângeorz-Băi)

Livrăm orice cantitate cu preţ foarte redus.

IONAŞIU S. A. Depozit de apă minerală
Telefon 21-25.

MEMENTO TIMISOREAN

Calendar

SAMBĂTA 5 AUGUST

Ortodox: Sfântul Martir Eusegniu (+ 361).
Catolic: Sfânta Feocioară Maria Nivosa.
Farmaciile de serviciu. Circ. I: Götz, Piaţa Brătianu. — Circ. II: Löw, Str. 3 August, şi Meiszner, Piaţa Petru Maior 2. — Circ. III: Cristea, Piaţa Lahovary 1. — Circ. IV: Ungváry, Str. Preyer 1. — Circ. V: Kóváry-Chioreanu. — Fratelia: Panajoth. — Freldorf: Eremita.

Spectacole

Capitol: „N'am să te uit niciodată”, cu Erroll Flynn şi Bette Davis.

Scala: „Monumentul Indian”, cu La Jana.

Corso (fost Rivoli): „Jucătorul de şah”, cu Conrad Veidt şi Francoise Rosay.

Apollo: „Suprema jertfă” cu Ronald Colman.

Atlantic: „Prinţesa Tarakanova” şi „Minciuna sfântă”.

Radio

SAMBĂTA 5 AUGUST

Radio-România, Radio-Bucureşti, Radio-Experimental. Ora 7: Concert de dimineaţă (discuri), Gimnastică ritmică, Continuarea concertului dimineţii (discuri), Sfatul pentru gospodine. Ora 12: Muzică variată (discuri). Ora 13: Ora, Sport, Sfaturi medicale, Cota Dunării şi a barei Sulina. Ora 13.08: Concert de prânz, Orchestra Jean Marcu (voce: Jean Marcu). Ora 13.45: Spectacole. Ora 13.55: Continuarea concertului. Ora 14.10: Radio-jurnal. Ora 14.30: Continuarea concertului, Orchestra Jean Marcu. Ora 15.10: Actualităţi. Ora 17: Ora străjerilor: I. prof. I. Dongoroz, Directorul Propagandei din Straja Ţării: De vorbă cu străjerii. II: „În mijlocul codrului”, scenariu radiofonic, de Costea Tudose. Ora 18.15: Ora „Muncă şi Voce Bună”: I. Cum prezintă scriitorul Ion Ghica problema muncii, de Alex. Vasiliu. II. Orch. şi Corul Asoc. Generale a Absolvenţilor din Învăţământul Muncitoresc, cond. de Bongad şi Bădulescu. III. Din viaţa marilor descoperitori; Franklin. IV. „În tren”, glume de Vasile Iad. Ora 19.15: Ora, Mersul vremii. Ora 19.17: Orchestra Victor Predescu; voce: Petre Gusti. Ora 20: Argentina, de Mihai Tican Rumano. Ora 20.15: Muzică din Argentina şi Mexic (discuri). Ora 20.35: Muzică românească, D-na Aura Anghelescu (voce): Cine n'are scârbă'n lume de Brăiloiu; Ţi-am adus mândro cercei de Montia; Necredincosul, de Kiriac; Vai mândruţo dăgi ne-avem de Dima; Foae verde de susai de Tache Popescu. Ora 21: Pošta Radio. Ora 21.15: Muzică de dans (discuri). Ora 22: Radio-jurnal (I); Sport. Ora 22.15: Instrumente diferite (discuri): Intermezzo de Margutti şi Melodie de Amadei (mandolină); Polca de Zeman (armonică); Margit, vals de Brău şi Polca de Kletsch (saxofon); Fox de Cowler şi Paso doble de Mohr (pian cu orch.); Polca şi Galop de Sommerfeld (xilofon şi orch.) Ora 22.45: Jean Moscopol (voce) acomp. la pian de Gaston Ursu: Romanţe: În micul oraşel uitat de lume de Ion Vasilescu; Vânt de seară de Nello Manzatti; Cea mai amară lacrimă de Trianopol-Moscopol. Ora 23: Radio-jurnal (II). Ora 23.15: Concert de noapte al Orchestrei Costică Tandin, transmis dela restaurantul „Parcul Luther”; voce: Petre Alexandru şi Mia Braia. Ora 23.45: Jurnal pentru străinătate în limba franceză şi engleză.

Uniforme şi Articole F. R. N.

cu preţuri convenabile la croitoria şi ceaprazăra

T. IANCU

Îşoara P-ţa Libertăţii P-tul Primăriei

FRANȚA RENĂȘTE

Scrisoare din Paris

Regionalism
românesc

Păstrând tot timpul linia dreaptă a obiectivității, nu am ezitat și nu vom ezita să evidențiem toate aspectele semnificative — favorabile sau nefavorabile — ale fenomenului pus sub observație. Așa cum am relevat la timp gestul unor inconștienți cari au făcut cu „rouge” buzele Minervei și ale aceluia autentic reprezentant al geniului francez, Montaigne (statui aflate la Sorbonna unde au rămas astfel timp de o săptămână), tocmai în ziua de 14 Iulie, fapt care dacă s'ar fi întâmplat la noi am fi fost categorisiți necivilizați și balcanici, tot așa ne grăbim acum să subliniem un nou și important aspect al veritabilei redreșări morale și economice a Franței.

Prilejul ni-l oferă publicarea ultimelor decrete-legi și impozantul bilanț făcut de dl. Paul Reynaud, ministrul finanțelor, la radio.

Din cele 80 decrete-legi, vom desprinde două, cari sunt cele mai importante. Unul, prevede prelungirea puterilor actualei Camere până la 1 Iunie 1942. Adaptându-se necesităților momentului grav prin care trece Franța, guvernul a sacrificat un principiu scump democrațiilor, pentru a putea feri țara de convulsiunile pe cari le-ar fi produs efectuarea unor alegeri parlamentare, acum. Învrăjbirea francezilor trebuia oprită, căci vremurile cer întărirea și unificarea suflului în fața pericolului comun.

Vom stăruii însă mai mult asupra celui alt decret-lege, privitor la familia și natalitatea franceză sau Codul familiei, cum i se mai spune.

Franța suferă, după cum se știe, de aceeași boală care roade adânc și Banatul nostru: denatalitatea. Pentru un om care caută în viață numai plăcerea în libertate, care vrea să savureze în tihnă aceea „la douceur de vivre”, firește că familia și mai ales copiii sunt obstacole desagrababile. Dar un mare imperiu nu se păstrează cu astfel de cetățeni.

Iată de ce, codul familiei — care este numai un prim pas în această direcție — corespunde unei necesități vitale. Cuprinzând 167 articole, prin dispozițiunile sale acest cod poate fi considerat pe drept o reformă capitală.

Făcând din aceasta o problemă națională, întrucât privea însuși viitorul rasei și deci al Franței, guvernul a găsit că statul trebuie să facă importante sacrificii pentru ea. Acestea constă în alocațiile familiare, cari în mod progresiv vor fi atribuite celor cari îndeplinesc condițiile legii.

Astfel, alocația familiară prevăzută de decretul din 12 Noembrie 1938, pentru primul copil și care nu era servită decât până la etatea de 5 ani, este înlocuită cu o primă care variază între 2000 și 3000 franci, dacă nașterea primului copil intervine în primii doi ani dela căsătorie. Alocațiile se acordă începând dela al 2-lea copil (10% din salariul mediu departamental, mergând până la 20% dela al 4-lea în sus, pentru fiecare copil), indiferent dacă părintele este salariat sau nu și durând până la vârsta de 14 ani, sau 17 dacă este dat copilul la școală sau ucenicie. În familiile în cari mama nu e salarizată, ci se ocupă cu gospodăria căminului, alocația este de 10% până la 5 ani pentru primul copil și până la 14 pentru ultimul.

Pentru a împiedeca exodul spre orașe, se acordă tinerilor căsătorii țărani un împrumut pentru căsătorie de 5000 până la 20.000 franci, cu o dobândă de 4.25%, rambursabil în rata semestriale pe timp de 10 ani, cu condiția să se angajeze a sta la țară timp de 10 ani. Pentru fiecare copil născut li se acordă o primă scăzută din datorie, astfel că dacă în timp de 5 ani se nasc 5 copii, împrumutul este complet achitat.

Cheltuielile pe cari le va avea statul vor fi recuperate în parte dela cei necăsătorii, divorțați sau văduvi cari — în afară de unele excepții privind neinvaziții de război îndeosebi — sunt supuși la un impozit numit de „compensatie familiară”, calculabil după venitul lor impozabil după un barem care variază

între 3% pentru cei cari au un venit anual sub 50.000 fr. și 14% pentru un venit superior celui de 800.000 fr.

Taxele de succesiune sunt reduse progresiv, după numărul copiilor defunctului sau ai moștenitorului, mergând până la scutire integrală când sunt 5 copii.

Codul mai prevede și alte măsuri referitoare la protecția și asistența familiei:

1. Represiunea avortului (5—10 ani închisoare și amendă pentru avortul profesional; 6 luni—2 ani pentru femeia care a recurs la avort; controlul obligator al avortului terapeutic de către medicii experți ai tribunalelor.
2. Organizarea luptei contra mortalității infantile.
3. Protecția copilului (copilul adoptat este asimilat cu cel legitim în ce privește exercițiul dreptului puterii părintești și al tutelei; tutela copiilor naturali este încredințată unui consiliu prezidat de judecătorul de ocol).
4. Diverse măsuri contra alcoolismului. În ce privește protecția rasei, se prevăd pedepse pentru ultrajul adus binelor moravuri, întinzându-se delictul și la vinderea, afișarea și deținerea publicațiilor pornografice, chestiune care

luase un aspect scandalos, aducând Parisului fama de cetate a desfrâului, capitală a unei țări sortită pierzării.

Prea puțin loc ne-a rămas pentru frumosul discurs al d-lui Reynaud, privind redresarea economică și financiară efectuată în 9 luni de guvernare, care este într'adevăr demnă de admirație. Vom mai avea prilejul, sperăm, să vorbim de această chestiune.

În concluzie, Franța dela marginea prăpastiei s'a întors brusc și luând-o pe calea însănătoșirii morale și materiale își va lua în curând locul pe care l-a pierdut. Bătălia nu este încă definitiv câștigată. Desmățul socialisto-comunist a lăsat urme adânci și chiar în ziua apariției acestor legi au fost manifestații pentru „apostolul” Briand și pentru Blum, adevărații vinovați, — important e însă că poporul în majoritate a înțeles necesitatea unirii forțelor în fața furtunii, a înțeles că spiritul poate găsi odihnă și în muncă și că sacrificiul consimțit este adevărata virtute a libertății.

Astfel, miracolul francez se va produce din nou, ca de atâtea ori în decursul istoriei, Franța reinviind ca și pasărea Phoenix din propria sa cenușe.

Paris, 2 August 1939.

Ion Ureche

Scrisoare din Viena

Raporturile economice ale României cu străinătatea

Germania, Austria, Boemia și Moravia formează astăzi un teritoriu comercial unitar în imediata noastră apropiere. Dacă avem în vedere Dunărea și canalul Begheiu ca mijloc de legătură economică, putem zice că suntem chiar vecini.

Imperiul German a devenit o economie națională și mai mare de cum era acum un an și în loc să-și fi adăugat teritoriului să provincii agrare, a câștigat provincii industriale așa că, întregul imperiu este azi cea mai mare uzină din Europa unde lucrează cea mai mare parte a celor 80 de milioane de locuitori. Această uriașă uzină are nevoie de toate produsele țărânilor noastre și asta cred că nu mai e nevoie s'o demonstrăm.

Germania consumă enorme cantități de carne. De ar consuma poporul nostru, pe cap de locuitor numai jumătate atâta carne, — ce bine ar fi! ...

Deci, pentru noi bănațenii, cred că e de o deosebită importanță ca să știm în mod precis nu numai capacitatea de consum, ci și consumul real în anul 1938.

Înainte de intra în cercetarea amănunțită a consumului de carne, fie-mi permis a înșira câteva date asupra celor mai principale alimente consumate de poporul german:

Pe cap de locuitor, s'a consumat numai în vechea Germania în 1938:

	Anul 1932	Anul 1938
Carne	48.9 kg	57.7 kg
Zăhar	20.2 kg	24.3 kg
Pește de mare	8.5 kg	12.4 kg
Unt	7.5 kg	8.8 kg
Lapte	105.0 litri	112.0 litri
Făină de grâu	44.6 kg	55.0 kg
Bere	51.4 litri	69.0 litri

Așadar, în general nutrițiunea populației s'a îmbunătățit dela 1932 până la 1938.

Fiindcă pe noi românii ne interesează momentan consumul cărnii de porc, iată care este situația: Germania veche a consumat în anul trecut 24 milioane 600 mii chintale (mă: 100 kg) carne de porc, însă mai puțină în anul 1937, când a consumat 25 mil. 200 mii kg chintale. Așadar, dacă ar fi consumat ca în anul trecut sau ar fi sporit acest consum cât de puțin pe cap de locuitor, nu știu dacă am fi putut profita din lipsă de porci grași buni de export. Această diferență de 600 mii chintale înseamnă că fie-

care locuitor a mâncat cu 1 kg mai puțină carne de porc în anul trecut și a mâncat cu câteva kg mai mult pește. Să nu uităm că, în Germania carnea de porc joacă rolul principal în bucătăria poporului, mai ales pentru acele straturi de consumare a căror putere de cumpărare e mai slabă.

A crescut în mod simțitor și consumul de carne de vită și anume: dela 9 milioane chintale din 1937 la 11 milioane 600 mii chintale în anul 1938. Asta înseamnă un spor de consum pe cap de locuitor de 2 kg 600 de grame. În anul 1937 consumul era de 14 kg 450 grame, în 1938 de 17.09 kg pe cap de locuitor.

Pentru orientarea noastră a tuturor, crescători și exportatori, e nevoie a cunoaște și capacitatea de producție a Germaniei în ce privește carnea. Din tăierile proprii, vechiul Reich a alimentat piețele sale cu 37 milioane chintale în anul 1938, în anul 1937 cu 36 milioane 800 de mii chintale. Scăderea provine din cauza epizoțiilor. Stocul bovinelor a scăzut cu circa jumătate de milion de capete într'un singur an. Cu toate astea n'a fost nevoie de un import prea masiv.

Germania, cu toate noile teritorii anexate, nu poate conta deocamdată pe agricultura Boemiei și Moraviei. Acestor provincii nu le-a rămas — după cum sună ultima statistică — decât 2.36 mil. capete de vite cornute, atâtea de cât au absolută nevoie. De o aprovizionare cu porci sau carne de porc dela cehi nu poate fi vorba deoarece Cehoslovacia a importat câteva zeci de mii din Jugoslavia și Ungaria. Desigur acest import va scădea, deoarece aceste provincii devin protectorate și Sudeții cu industria lor nu mai fac schimb cu produsele lor direct cu statele din fosta Mica Antantă, nu mai stau în directă legătură cu noi. Convingerea mea este că Germania luând deja în reorganizare agricultura întregii fostei Cehoslovacii, mai ales pentru a face din protectoratul Cehiei un tinut cât se poate de bine organizat în domeniul creșterii animalelor, Boemia și Moravia își va asigura dacă nu totul, însă în cea mai mare parte nevoile de carne așa ca să nu cadă în sarcina importului general al Reichului și nici a industriei sale cât privește exportul fabricatelor Reichului.

Viena, 2 August

Corneliu Molin

Ca să faci cu piciorul drumul care leagă Curticiul de pe granița apuseană cu Tighina, aceasta tocmai pe malul Nistrului, sau să te cobori din Bocșa cu mireasmă de usturoiu a Maramureșului până jos la Giurgiu cu adieri de praz, i-ți trebuie pe lângă bocanci zdraveni și sănătate, și încredere deplină în puterile tale, căci calea e lungă deși duce numai pe pământ românesc. În cuprinsul acestui pământ presărat cu poieni surzătoare, culmi înșorite, văi răcoroase pe câmpii mănoase, trăiesc străns prin mii de fire văzute dar mai ales nevăzute de locul unde am zărit lumina zilei, de pământul a cărui sevă îi hrănește, cinci-sprezece milioane de Români. — Căci ori cât și-a înălțat creștetul spre soare, omul este și el într'o măsură poate mai mică decât vegetalele, dar mai mare decât alte animale, — un făt al factorilor cărora își datorește viața.

Alteceva îi spune firea paorelului fâlos din Banat și alteceva a mocanului cu cuzma cât fundul căldării; Crișanului a l d u t de D-zeu cu prunci o c o ș i și Olteanului cu gura împodobită cu 24 măsele. — Când i-ți dai seama că fiecare regiune i-și are sufletul propriu țesut prin timp de veacuri, suflet care trăiește și se perpetuează reflectându-se ca într'o oglindă tot ce constituie viața și spiritualitatea înflorită în regiunea respectivă, și ce este regionalismul și nu te mai sperii de el.

El ne îmbogățește și împodobește patrimoniul românesc cu atâtea și atâtea nuanțe și subtilități exprimate prin graiul și cântecul, port și joc, fel de a gând și simți, toate împreună constituind farmecul și savoarele particulare etnicității noastre. Afară numai dacă nu ți-ai câștigat românitatea prin adopțiune, sau alte șmecherii de veac nou, a fi român presupune i un buchet special amintind Bărgănelul. Crișana, sau o altă anume regiune a pământului românesc. Nu într'în acest buchet nimic din izul sălbatic — amărui al vre-unor veletități autonomiste, ori chiar separatiste. De așa ceva ne-a ferit D-nezeu și judecata noastră sănătoasă de oameni echilibrați, dacă nu cumva lipsa de orizont intelectual al unor suflete înăcrite și posace cari vor deforma spiritul regionalist îndrumând în exces de zel înspre meleaguri primejdioase.

Prin urmare a fi Bănățean, Ardelean, Bucovinean, Macedonean, sau Moldovean, nu-i un păcat, nici crimă cu dedesubt politic — subversive, ci pur și simplu o localizare în spiritualitatea și spațiul românesc. Cine vede mai mult decât atâtea este înșul suspect, știut fiind că mai ales Românii de obârșie proaspătă, deci fără rădăcini în pământul românesc, sunt cei mai înverșunați împotriva regionalismului.

Și dacă am ajuns până aci cu bine deocamdată n'am merge și mai departe, admitând ca a fi de exemplu, bănățean poate fi chiar titlu de mândrie, Bănățeanul fiind cel dintâiu român care a simțit nevoia de a prezenta sub haina nouă și strălucitoare a corurilor și fanfarelor, cântecul românesc. Cu riscul de a fi suspectați de lipsă de modestie, afirmăm că Banatul a dat compoziții corale dintre cele mai frumoase și dintre cele mai noi românești. Nu mă îndoiesc de asemenea că sub influența maestrilor Bănățeni ai armoniei românești, din Banat vor răsări în viitorul apropiat artiști și cântăreți cari vor încununa cu glorie numele de român. Voioșia despre care seninul poet indian Rabindranth Tagore zice că este expresia cea mai aleasă a filosofiei vieții, și comunicativitatea rivalizând câteodată cu mândria de limbă a celebrului său frate mai mare, Tartarin din Tarascon, sunt și ele loturi luminoase ale sufletului bănățean, ca și aplecarea spre lux, ca expresia frumosului a femii sale, și aversiunea acestora pentru progenitura numeroasă.

Trăiască deci regionalismul românesc în accepțiunea lui de azi.

NIC. TOMICIU

Cronica Aradului

Mărcile devalorizate vor fi schimbate vreodată?

Speranțele unor arădani, constituiți în asociație pentru recuperarea bunurilor pierdute — Dela Praga la Haga

Câte milioane de mărci mai sunt în Arad?

Arad, 5. — Problemele financiare și jocul miraculos al valorilor și bunurilor, au atras întotdeauna masa mare a cetățenilor, cari, în general, nu pricep nimic din legile naturale ce dictează și conduc viața economică și financiară a statelor, a lumii întregi. De aci apoi atâtea deluzii, atâtea bani pierduți în întreprinderi fanteziste, dar prezentate cu o aparență de adevăr, atâtea prăbușiri financiare, începând dela afacerea canalului Panama și sfârșind cu marile crahuri de acum câțiva ani...

Nici una din aceste înșelătorii cu caracter internațional, n'a fost — credem — atât de vastă, atât de bine pusă la punct, atât de bine regisată, ca inflația de mărci germane, întreprinsă de dr.-ul Schaht, guvernatorul băncii Reichului, cu scopul de a redresa finanțele țării sale.

Cine nu-și amintește de valul nesfârșit de mărci ce s'a abătut în primii ani de după războiul asupra tuturor țărilor din Europa? Cine dintre cei mai vârstnici n'a speculat cu mărci — și mai apoi cu coroanele ungurești, căci unguiri întotdeauna au maimuțărit Germania — și cine n'ar povesti cum s'a dus cu un car de bani să cumpere un... ou sau un pachet de tutun? Or, — o întrebare mai discretă acum — cine nu păstrează și acum, printre îngălbenite file de cărți, sau prin cele funduri ale lăzile de zestre aduse de neveste, bancnote germane de câte 500.000 mărci sau una de 2 milioane mărci în cap?

... Sunt mulți aceștia, mai mulți decât ni-i putem noi închipui. Mulți au spus-o și o mărturisesc și acum, cu un fel de ciudă în glas. Alții n'o spun: li-e rușine de naivitatea lor de atunci, li-e rușine de dorința lor de a se îmbogăți pe nemuncite, li-e rușine de afacerea cu mărcile ce nu le-a reușit. Dar toate trec...

Să revenim deci. Mașina băncii Reichului a încetat deodată să mai tipărească bancnotele cu valori astronomice și și-a convertit o parte din bani, dar numai pe cei din interiorul țării, lăsând pe toți deținătorii de mărci din afara hotarelor Germaniei, în plata Domnului să se descurce cum vor ști. Când lumea s'a desmeticit din această lovitură de măciucă — pentru unii a fost apoplexie curată! — și și-a dat seama că marca germană, ban puternic și valoare sigură, pe care o avea în cantități de kilograme, nu mai valorează nici cât un exemplar de gazetă, a început să caute mijloacele prin care ar putea să se despăgubească într'un fel oarecare. Și s'a început organizarea deținătorilor de mărci. Centrul era la Praga, iar agenții societății circulau în lungul și latul Europei pentru a aduna adeziuni și mărci.

Un astfel de agent s'a rătăcit în timpul acela și prin Aradul nostru, de unde în câteva zile a adunat 25 milioane mărci. Le-a vărsat la sediul societății din Praga, unde se studiau mijloacele prin care banca Reichului ar putea fi capacitate să schimbe mărcile. Au început tratative cu banca de emisiune germană, dar aceasta a oferit pentru fiecare milion de mărci devalorizată, numai... o marcă stabilizată!

Evident, în condițiile aceste orice convențiune a fost imposibilă. După acest prim insucces, asociația din Praga s'a adresat Curții Internaționale dela Haga, unde procesul zace și acum...

Au trecut ani. A venit Anschlussul. Apoi München și în primăvară anexarea Moraviei și Boemiei. Asociația din Praga, ajungând, oarecum, în cadrele Reichului, speranțele deținătorilor de mărci au fost complet risipite. Cel puțin așa s'a părut. Dar ei au dovedit că au mari zăcăminte de optimism, căci au dat de o organizație olandeză, care le-a insuflat noi speranțe, — le-a revitalizat optimismul. Organizația aceasta se numește „Gold Mark Noten Organisation.” Acetia i s'au adresat deținătorii de

mărci din Arad, prin dl. Carol Müller. Răspunsul nu a întârziat prea mult și în el se arată, că procesul asociației din Praga și prin urmare și al arădanilor, este în fața primei instanțe, cu toate formalitățile îndeplinite, astfel că în toamna acestui an se așteaptă pronunțarea hotărârei. Dacă hotărârea — precizează scrisoarea — nu va fi favorabilă, chestiunea va fi desbătută de o a doua instanță.

Scrisoarea aceasta, încurajatoare, după cum se vede din rezumatul dat, a deșteptat pofta de bogăție a foștilor deținători de mărci din Arad și județ. Ei abia așteaptă toamnă, — căci toamna se numără tot felul de boboci. Iar dacă rezultatul va fi favorabil, adică dacă banca Reichului va fi obligată să le schimbe mărcile la paritate, atunci imediat va porni o a doua serie de deținători de mărci, cari, după părerea unor experți, ar mai poseda aproape 20 milioane din banii devalorizați ai nemților. Noi credem, că acești visători și vânători de himere, posedă mai multe milioane decât cred experții. Aceștia lucrează, într'o măsură oarecare, cu fapte. Posesorii de bani cu speranțe și cu vise. Și aceștia au împiedecat să distrugă până acum vestigiile file de hârtie imprimată în tiparnițele băncii Reichului...

O SPARGERE SENZAȚIONALĂ LA ARAD

Arad, 5. — Abia au fost depuși în arestul preventiv al tribunalului câțiva din autorii furturilor comise în ultimul timp la Arad și o nouă locuință devalorizată a fost adusă pe masa de lucru a poliștilor. Furtul este tot din categoria celor de „bună dimineața” și a fost comis prin escaladarea unei ferestre a imobilului cu No. 32 din Calea Radnei. Păgubașă este Iuliana Novac, din locuința căreia au fost furate bijuterii și diferite lucruri în valoare de 28.000 lei și 2000 lei în monedă.

PRIMA SOȚIE A LUI VASILE GOLDIȘ S'A CALUGĂRIT

Arad, 5. — Prima soție a luptătorului naționalist și bărbat de stat, Vasile Goldiș, d-na Viola Anyos, s'a călugărit și a intrat într'o mănăstire din Timișoara.

D-na Viola Anyos, după despărțirea de Vasile Goldiș a dus o viață retrasă, petrecându-și cea mai mare parte din timp în locuința sa din Lipova, unde picta. Pânzele sale, caracterizate printr'o finețe deosebită, sunt bine apreciate în rândurile cunoscătorilor și au fost prezentate în mai multe expoziții, organizate în principalele orașe din Ardeal. Subiectele lucrate de d-na Viola Anyos sunt din domeniul florilor, apoi fructe, capete de țigani, peisajii, etc.

ȘTIRI DIN ARAD

— Dispariție. Iuliana Marcu din str. Dorobanților a anunțat poliția că fiul său Alexandru, a dispărut de mai multe zile de acasă.

— Abuz de încredere. Francisc Kornatzer din str. Deseanu, a reclamat poliției pe locuitorul Ioan Pinter zis Gabor, pentru abuz de încredere.

— Furturi. Eugen Marcsek din str. Tribunalul Dobra a reclamat poliției că din bucătărie i s'a furat un covor.

— Margareta Sambura din str. D-na Balasa a anunțat poliția că necunoscuți, cu ajutorul unor chei false, au pătruns într'o magazie din curtea locuinței sale, de unde au furat tașămuri de alpaca și diferite mărunțisuri, producându-i o pagubă de 5000 lei.

— Accident. Săteanul Ilie Buda, de 60 ani din comuna Galșa, în timp ce se înapoia spre casă cu carul încărcat de paie, a căzut sub roatele carului, care au trecut peste el. A fost adus la spitalul Central din Arad, unde s'a stabilit că numitul, în afară de fractura picioarelor a suferit și grave leziuni interne.

Timișoara ar avea străzile cele mai liniștite

dacă n'ar fi scandalul tăetorilor de lemne
Zgomotul prelungeste poate viața, însă împiedică munca intelectuală

Timișoara, 5. — În orașul nostru, după cum se știe, este interzis automobilelor să claxoneze. Ca să-ți poți da seama cât sunt de liniștite din această cauză străzile noastre, trebuie să petreci a zi Cluj, de pildă, unde această nu s'a decretat încă.

Am putea, prin urmare, să ne declarăm fericiți de efectele grijei pe care o manifestă mai marii orașului Timișoara pentru binele cetățenilor. Dar, nu-i tot aur ce strălucește — și nici liniștea timișoareană nu e desăvârșită. Nu vorbim de tramvaele comunale, cari sună vesel din clopotul lor, urlă strident la curbele neune, fac sirena răgușită în liniile drepte. E privilegiul lor, și nici nu supără prea tare.

MAȘINILE DE TAIAT LEMNE

Deși vara e în toiul ei, burghezii prevăzători au început să-și facă proviziile de lemn pentru iarnă. După obiceiul consacrat, lemnele se taie cu ferăstrăul mecanic în fața casei, și se sparg de cele mai multe ori tot acolo. Regulamentul municipal adus în această materie impune — teoretic — anumite restricții acestei industrii, dar nici acestea nu se respectă integral.

Pocniturele de mitralieră produse de echipamentul motorului, zgomotul ferăstrăului care taie lemnele, sunt nu numai așurzitoare, dar și enervante până la exasperare. În prăvăliile de alături nu-ți înțelegi vorba. Lângă acest vacarm îngrozitor, trompetele și claxoanele mașini lor par muzică serafică.

De ce se tolerează acest scandal? Nu s'ar putea pune la dispoziția cetățenilor cari au lemne de tăiat un loc viran din apropierea gării, unde zgomotu ferăstrăului n'ar supăra pe nimeni? Inconveniențele produse de o astfel de dispoziție ar fi desigur mai mici decât riscul de accidente și încetinirea reală a circulației în oraș provocate de tăcerea impusă claxoanelor!

Iar în ce privește spartul lemnelor în stradă, ne temem ca Primăria să nu se trezească într'o zi, că Societatea „Via” refuză să-și respecte angajamentul de garanție pentru asfaltarea executată de ea. Garanția a fost luată cu condiția expresă că nu se va permite spargerea lemnelor în străzile asfaltate. Iată cum, o lipsă neînsemnată de supraveghere poate provoca complicații mari!

DAR LINIȘTEA ÎN CASE?

Locatarii care își au apartamentele spre curte în casele mari, nu suferă din cauza zgomotelor — încă rămase — ale străzii.

LUPTA CONTRA ZGOMOTULUI

Timișoara ar avea străzile cele mai liniștite

dacă n'ar fi scandalul tăetorilor de lemne
Zgomotul prelungeste poate viața, însă împiedică munca intelectuală

În schimb cunosc altele! Bătutul covoarelor, mai întâi. Regulamentul caselor permite baterea în curtea covoarelor locatarilor între orele 8 și 10. În acest răstimp, dacă nu este bine cuvântat de Dumnezeu cu o surzenie înaintată, este imposibil, în anumite imobile mari, să nu suferi din cauza zgomotului barbar, făcut de servitoare cari lovesc în nevinovatele covoare, pe că ar fi hainii lor de stăpâni!

E un rău necesar? Deloc. Dacă într-zi s'ar interzice total baterea covoarelor în curți, soluția s'ar găsi instantaneu și s'ar transporta covoarele prăfuit pe maidane, iar cei mai mulți ar „desoperi” existența aspiratoarelor electrice. Proprietarii de casă, tot așa cum țin la dispoziția locatarilor ascensorul sau în stalația de spălătorie, ar putea să le înprumute și aspiratorul de praf.

O cauză teribilă de zgomot s'ar primi astfel.

„HANDLEE! HANDLEE!”

Comerțul ambulant este o altă plagă. De zece ori pe zi tresari la strigăte pătrunzătoare ale negustorilor de haine vechi, ghete vechi, rufe vechi. Afară de cuvântul „handlee”, care îmbracă un aspect cumva internațional, restul este spus exclusiv în limbile maghiară și germană. Vă asigurăm că e un motiv suplimentar de enervare constatarea aceasta.

Nici aici nu este leac? Frumoasa, occidentală tăcere a automobilelor să fie singura cuceră a progresului?

ȘOBOLANI ȘI OAMENI

Lupta contra zgomotului se duce întrucâtva empiric și — cum am văzut și la Timișoara — incomplet. Niște servanți japonezi au vrut să știe dacă e justificată științific. Au instalat doi pereche de șobolani într'o cușcă plasată sub un pod de cale ferată foarte frecventat de trenuri — în zgomotul ușor de închipuit.

Experiența a dat rezultate neașteptate: șobolanii prosperau foarte bine în acest mediu puțin calm, dând chiar o vadă de o longevitate excepțională.

Ar rezulta, că zgomotul prelungeste viața.

Dar ce folos dacă în schimb te împiedică să lucrezi! De aceea cerem în numele miilor de lucrători intelectuali din Cetate, să se completeze „lupta contra zgomotului” cu câteva măsuri indispensabile: cel puțin interzicerea tăerii lemnurilor în stradă și a vociferării „handlee”-ilor în case.

Ziarul „DACIA” se află la următorii chioșcari și depozitari:

Șeitin (Arad) la Romulus Popovici comerciant.

Brad (Hunedoara), la Librăria Zandr.

Reșița (Caraș), la Librăria Deutsch și debitul Schmidt.

Radna (Arad) la Depozitele de ziare Pomeridian și „Gladys”.

Baiade Criș (Hunedoara), la cooperativa I. Golea.

Comloș (Timiș-Tor.) la Romulus Stanciu comerciant.

Lugoj, la Librăria Patria, Librăria Diecezană și Chioscul de ziare din Gară.

Arad, la depozitul de ziare Löbl. Caransebeș la Librăria Vremii.

Oravița la Librăria Minerva. Hunedoara la Librăria Tintea. Buteni (Arad) la chioscul de ziare Horga.

Săvârșin (Arad) la depozitul de ziare Bartha.

Nădlac (Arad) la Librăria Mariu Weisz.

Buziaș, la depozitul de ziare Harasiti.

Jimbolia la depozitul de ziare I. Barbier.

Ciacova la depozitul de ziare Cornel Simonovici.

Deva la „Informatorul”. În celelalte centre din Ținut, suntem în curs de organizare.

„Cadastrul valorilor“

„E aur sufletul acestui popor, dar aur în piatră seacă. Vom sparge această piatră, și va luci aurul curat“... Acestea sunt cuvinte rostite la adunarea festivă a Astei în 12 Septembrie 1938, de domnul general Dănilă Papp Rezydentul Regal al Ținutului Mureș.

La aurul acesta care zace neexploatat și nevalorificat, România întregită nu s'a gândit în cei 20 ani dela Unire. El timpul suprem ca acel aur acoperit de nisip, suflat de vânturi și de pietrii scilpicioase dar fără nici o valoare, să fie prețuit, valorizat și folosit pentru consolidarea și prosperarea țării.

Problema cadastrului valorilor morale și intelectuale ridicată în acest ziar de dl. prof. N. Ilieșiu, este bine venită și așteptăm să fie îmbrățișată cu toată căldura inimii de toți actualii conducători ai neamului nostru.

Aici în Banat sunt mulți oameni bine pregătiți, oameni de muncă, dar onesti cari nu se pot împăca cu sistemul de a înainta lovind cu coatele pe cei mulți nechemați ce stau în calea lor.

Datoria conducătorilor acestui Ținut este să cunoască aceste valori, să le cheme la muncă sistematică și să așeze pe fiecare acolo unde poate face mai multe și cele mai folositoare servicii neamului nostru.

Să se facă deci cadastrul valorilor atât din rândul tinerilor cât și a bătrânilor. Tinerii talentați și pregătiți să fie așezați în posturi corespunzătoare pregătirii lor. În toate branșele economice financiare, industriale și profesionale să avem registrul oamenilor pregătiți pentru posturile de conducere.

În aplicarea acestor elemente luate din cadrul valorilor să nu fim conduși de interese personale și să nu ne lăsăm influențați de ură și pasiune care atât de mult ne-a fărmățit și slăbit puterile. Acei oameni politici cari s'au lăsat conduși și se lasă a remunera serviciile politice ale prietenilor săi, nu servesc de loc binele țării și nici binele lor, deoarece această politică întotdeauna se va răzbuna asupra acelor care o practică.

În Germania, Italia, Franța și alte țări civilizate s'a introdus de mult cadrul valorilor intelectuale și se ține seamă de ele.

Precum există la noi din anul 1854 cadrul imobilelor și instituțiunea cărții funduare, unde sunt înscrise toate bunurile funciare ale țării, tot așa trebuie după fiecare Ținut să facem cadrul valorilor intelectuale, să ținem în evidență oamenii noștri bine pregătiți cu toate calitățile și la timpul oportun să știm pentru fiecare slujbă, post sau demnitate.

Cari sunt cei mai chemați, cei mai buni și distinși oameni pe aceștia să-i chemăm să ocupe posturile de conducere!

Să nu așteptăm ca aceste elemente să vină să antișambreză și să se milogească ca să poată ocupa în țara lor o slujbă! — Nu!...

Aceste elemente distinse și cu caractere nu se dimit la un astfel de rol. Ele așteaptă să fie observate și puse la locul lor.

... Piatra seacă trebuie spartă și va luci aurul curat în toate posturile de conducere ale țării noastre.

Dr. Pompiliu Ciobanu.

Nouile prețuri maximale de pe piața timișoreană

Timișoara, 5. — Comisia de maximizare a prețurilor de pe lângă primăria Timișoara, a fixat, în ultima ședință, următoarele prețuri maximale la alimente:

Făină nr. 4 ab moară 8 lei kgr. Făină nr. 6 ab moară 6.50 kgr. În detalii făină nr. 4 9 lei kgr. făina nr. 6 lei 7.50 kgr. Pâinea din făina nr. 4 kgr. 9 lei, din făină nr. 6 kgr. 7.50 lei. Carnea de vită calitate întâia pentru friptură și mușchiu 25 lei kgr., iar calitatea întâia pentru supă 21 lei kgr și calitatea doua pentru supă 18 lei kgr. Carnea de porc care 35 lei kgr. pulpă și cât calitatea întâia 29 lei kgr. osâna 34 lei kgr. untura topită 38 lei kgr. jumări nepresate 25 lei kgr. slămina crudă 30 lei kgr. Carnea de oaie partea dinainte 18, partea dinapoi 20 lei kgr. iar carnea de vițel liberă.

Expoziția Muncă și Voe Bună văzută de un gazetar

Realizări în domeniul muncii și ce s'a făcut în diferite țări pentru organizarea timpului liber al muncitorului

Timișoara, 5. — S'a scris mult despre expoziția „Muncă și Voe Bună” organizată la București, dar, — credem, — prea puțin despre expoziție în genere: despre materialul expus în impunătoarele pavilioane, material care demonstrează în chip evident realizările în domeniul muncii și ce anume s'a făcut pentru organizarea timpului liber al muncitorului, în diferite țări.

În cele ce urmează, ne luăm această sarcină, și o facem cu atât mai bucură și cu cât am vizitat expoziția împreună cu grupul excursioniștilor bănățeni, format îndeosebi din muncitori.

Înainte de-a intra în pavilioane, să le privim de afară, în toată măreția lor arhitectonică. Au fost ridicate la marginea parcului Regele Carol II, chiar pe malul lacului Herăstrău, care pe vremuri a fost o baltă murdară și primejdioasă sănătății publice, iar astăzi oferă priveliști din cele mai splendide. Circulă pe el vapoare de plăcere, mici yahturi cu pânzele albe, desfăcute în bătaia vântului și a razelor solare. Apa, e curată ca și cristalul. Curățenia este supravegheată de gardienii publici și respectată cu sfîntenie de vizitatori. Pe malurile lacului, s'au înstalat câteva restaurante de tipul celor balneare. Nu lipsesc nici orchestrele antrenante și nici terafele de giganți. Totul pare un colț de rai.

În acest peisaj încununat cu multă verdeată, au fost ridicate pavilioanele expoziției și numai la o bătaie de pușcă de Satul românesc în care se află pavilionul expoziției Serviciului Social, iar mai la răsărit pavilionul expoziției Regele Carol I și Mihail Eminescu.

VIATA STRAJEREASCA

În expoziție, România se prezintă cu 3 pavilioane, aranjate cu deosebită grijă, cu toate că suntem la prima expoziție de acest gen. Materialul expus, simbolizează ceea ce reprezintă în esență.

În pavilionul străjeriei, poate fi văzută toată viața străjeriască: instrucția, educația fizică, taberele de recreație în aer liber, coloniile de vară în stațiunile climatice și balneare, portul național, cultivarea florilor, sădirea pomilor diferite săpături, gravuri în lemn, împletituri de nule și papură, construcții în lemn etc. Intr'un cuvânt tot ce se face în străjerie.

Tot în acest pavilion, sunt expuse diferite piese tehnice, motorul, în trei faze, construit de M. S. Marele Voevod Mihai de Alba Iulia. Se văd „piesele”, „caterul” și „motorul încheiat”.

Importanța și rezultatele străjeriei, în felul cum se desprind din organizarea acestui pavilion, constituiesc una din cele mai mari opere ce s'a realizat la noi până în prezent, în domeniul educației tinerețului.

INDUSTRIA NAȚIONALĂ

Pavilionul industrial, românesc, din punctul de vedere al curiozității, este cel mai interesant de văzut. Pe perețele primei încăperi, se întinde o splendidă frescă a industriei românești, executată de pictorul Baron de Löwendal. Vin apoi, în miniatură steampul de altă dată și de astăzi. Progresul este imens.

Se văd deasemeni progresele făcute de tehnică și electricitate, precum și de celelalte ramuri ale industriei. Uzinele: Coșca-Mică, Cujir, Reșița, Malaxa, Astra etc. reprezintă industria grea. Industria noastră forestieră, e masivă și deosebit de interesant de văzut cum se lucrează lemnul, pornind dela pădure și până la cherestea.

Vin apoi industriile: textilă, hârtie, cărbuni, petrol etc., atâtea izvoare de bogăție românească, în trecut neglijate, iar astăzi temeinic organizate ca să dea maximum de randament, constituind astfel, o parte din forța economiei noastre naționale.

Industria aviatică română, pe scurt I. A. R., este deasemeni bine reprezentată. Se poate vedea întregul mod de construcție a avionului și sborul cu toate scopurile cărora slujește. Și nu poți decât să te bucuri când vezi că acest avion a construit acasă, de mână românească.

În mijlocul atâtor realizări, dovezi ale spiritului nostru creator, la intrare, tronează statuia colosală a M. Sale Regelui

MUNCA ȘI VOE BUNA

În cel de al treilea pavilion, este prezentată întreaga viață a muncitorului român, începând dela pregătirea ucenicului și până la lucrătorul matur, atât din punctul de vedere al muncii cât și al recreației, în aer liber, în excursiune de studii azi turistice, în case de odihnă, la teatru sau cinematograful, făcând sport sau muzică.

Expoziția are și un caracter istoric.

Viața ucenicului este prezentată, așa cum a fost în trecut când era abandonat în voia sorții și stăpânului care-l exploata și cum este astăzi când educației sale se dă o deosebită grijă. Sunt prezentate căminele și cantinele unde ucenicul trăiește în condițiuni mai omenești. Deasemeni este arătată educația dela învățământul practic și teoretic, prin cursurile profesionale, până la cea străjeriască, pentru ca, din copilul dela țară, să se scoată nu numai un priceput lucrător, dar și un bun meșteșugar, cetățean conștient și patriot în același timp.

Institutul de psihotecnie, cu ajutorul căruia se face orientarea profesională, înzestrat cu toate aparatele necesare, este prezent în pavilion ca și biblioteca, realizările și preocupările de viitor în domeniul asigurărilor sociale, cursurile de perfecționare, universitatea muncito-

reasă, diferite meserii, cum se exercită în modul cel mai rațional și mijloacele de prevenire a accidentelor de muncă.

Înainte muncitorul era un sclav al muncii. Astăzi el are parte și de „voe bună”, grație felului cum își petrece timpul liber, în noua ordine socială a țării.

PAVILIOANELE STRAINE

Celelalte pavilioane, sunt toate bine și solid organizate. S'a îngâmădit în ele un material abundent, oglindind întreaga viață de muncă și recreație a muncitorului.

Cel mai frumos pavilion este al Italiei. La intrare, de o parte capul Regelui Victor Emanuel, de alta a Ducelui Mussolini. Apoi prezentarea și descrierea statutului cooperativ. Nota naționalismului domină. Vine apoi munca, realizările fascismului în toate domeniile de activitate și organizarea timpului liber a tineretului și muncitorilor o importantă deosebită se arată sportului, educației fizice, străjeriei și turismului în cari copiii și femeia sunt mereu prezente.

Pavilionul este plin până la abundență de flori, statui, reprezentând pe omul sănătos și câteva fânăni săritoare. Toate acestea dau multă eleganță interiorului.

În pavilionul alăturat expune Grecia țara antichităților și Bulgaria, aproape inexistentă. Materilul expus, arată că în Grecia, în afară de ceea ce s'a realizat în domeniul muncii și s'a făcut dealungul secolelor din punctul de vedere al creației, se dă o deosebită importanță științelor. Sunt reprezentate ruinele antice, țărani, industria, educația tinerețului, vechile olimpiade, sportul de astăzi și toată cultura greacă. La intrare a fost instalată statuia zeului Arteminus, zeul recreației la grecii antici.

E poate cel mai plastic pavilion.

Pavilionul Germaniei este mai sobru. S'a îngâmădit în el un material greu, care se raportează la muncă, la forța industrială a acestei țări, la recreația muncitorului prin sport și turism și la disciplina hitlerismului.

Iată Kirwaiul nemțesc, astrologia, industria de automobile, automobilul popular, autostradele, rețelele de cale ferată, numeroase, industria de cauciuc, erzațurile, satul frumos, uzine și iar uzine, casele de odihnă, coloniile de vară, stațiunile balneare și climatice, insula Rohen, navigația, apoi, harta celui de al treilea Reich executată din oțel nichelat, în așa fel ca să se demonstreze nevoia spațiului vital și chestiunea Danzigului.

Nu lipsesc stadioanele, formațiunile tinerețului, armata manifestațiunile populare când vrbește Führerul, vegetația și multe drapele.

La intrarea în pavilion te întâmpină statuia uriașă a unei femei ce ține în mână simbolica ramură de maslin, iar ceva mai încolo, bustul dlui Adolf Hitler.

Ceea ce te izbește în pavilionul german, este prea evidentă politică a național-socialismului. Svastica e prezentă pretutindeni.

Ne-a mai rămas un singur pavilion cel internațional, în care expun: România, Germania, Grecia, Italia, Franța și Bulgaria. E o sinteză a întregii expoziții.

La intrare te întâmpină un glob uriaș: globul terestru. Aici sunt expuse mai mult mijloacele de propagandă: operă, teatrul, cinematograful, toate în miniatură funcționând, precum și tot ce se consideră ca mijloace de propagandă culturală și prilejuri de distracție și recreație.

Vizitatorii acestei expoziții, în număr considerabil de mare, au avut ce vedea și reține, căci expoziția așa cum a fost organizată nu e numai demonstrativă, dar și o adevărată școală. Și toți au plecat mândri, văzând că românii nu se lasă mai prejos față de alte țări.

MOARA CU CIOCANE

în 4 tipuri cu mare randament. Lucrare tehnică de mare valoare. TEASCURI DE VIN în toate mărimile, cu aparate hidraulice și de mână. ZDROBITOARE DE STRUGURI, cu și fără mașină de separat boabele de ciorchini. Catalog ilustrat gratis și franco

SEPARATOARE ALFA-LAVAL ȘI PERFEKT

Mașini pentru prelucrarea laptelui și Frigorifere.

Locul de informație și depozit:

INGRICO s. l. c.

Timișoara, IV. Str. I. Brătianu 37, Tel. 31—57.

Reprez. Fabricilor de mașini **AND. RIEGER A. G. Sibiu.**

CRONICA JUDICIARĂ CORUL „LYRA» C.F.R.

Recidivist condamnat la 3 ani închisoare, pentru port ilegal de armă și furt

Timișoara, 5. — Completul secției penale a judecătorei I-a Urbană, format din d-nii: judecător Petru Bordea și grefier Tiberiu Catona, a desbătut ieri un interesant proces de recidivă de furt și port ilegal de armă.

ACUZAȚII

Acuzatul principal e cunoscut judecătorei dintr'un proces anterior, în urma căruia a fost condamnat la 6 luni închisoare corecțională. E vorba de un vestit hoț timișorean, Adalbert Kövory.

După terminarea stagiului ce i-l-a dat atunci judecătoria, Kövory s'a apucat din nou de hoții, trăgând de astădată în combinațiile sale și pe un prieten al său, Frățilă Ilie zis Iles și pe o prietenă, Maria Barbu zisă Mariș, ce au ajuns acum alătura de el pe banca acuzaților, întâiul pentru complicitate, iară fata pentru tănuire.

— Cine sunt victimele hoțului

Hoțul a dat întâia lovitură, pentru care acuma a ajuns în fața judecătorei, pe str. Carmen Sylva nr. 14, unde s'a introdus neobservat, în casa dnei Römer Gabriela, furându-i o casetă de fier cu 12 mii lei și cu bijuterii în valoare de 15 mii lei. Aceasta a fost 17 Maiu a. c.

Peste aproape o lună, a dat a doua lovitură, în bd. Cetății nr. 13, la d. dr. Eugen Rațiu. Lovitura aceasta a proiectat-o în stil mare. A furat din locuința drului 45 mii lei, ce i-a găsit într'o gasetă, rente de stat, o brățară de aur, un ceas brățar de aur și alte bijuterii.

La Caransebeș

După săvârșirea furtului, hoțul s'a dus la amic și la prietena sa Frățilă Ilie și Barbu Maria, cărora le-a povestit faptele și i-a luat cu sine la Caransebeș, să caute pe o altă prietenă.

Când omul are mână spartă

Negăsindu-și acolo fata căutată, le-a inspirat amicilor o călătorie de plăcere la Reșița. Ajungând în orașul acesta, au tras la un hotel și apoi au început să colinde pe străzi, până când au dat peste o berărie pe placul lor, în care au intrat — apoi — să ciocnească un pahar de vin.

Dar, dela un pahar, au ajuns la mai multe, până când s'au amestecat. Venind vorba de bani, Frățilă i-a cerut lui Kövory 1500 lei, să se întorcă la Timișoara, unde avea a doua zi un proces. În același timp i-a cerut și fata bani. Kövory i-a dat 10 mii lei, ceea ce l-a făcut pe un polițist ce se găsea prin apropiere, să-l hănuiască. Dusi la poliție și luați de scurt, Kövory, Frățilă și Maria Barbu au recunoscut proveniența paralelor.

În urma declarațiilor făcute de ei, poliția din Reșița a încheiat un proces verbal și ia expediat la Timișoara.

De cele două mari sume de bani și bijuterii furate, siguranța nu a mai găsit la Kövory decât 13.329 lei, două revolvere și câteva bijuterii, pe care le-a și ridicat.

La judecată

În fața judecătoarei, Kövory Adalbert zis Bela, autorul celor două furturi, a recunoscut faptele sale și complicitatea lui Frățilă Ilie zis Iles și a Mariei Barbu zisă Mariș.

El a fost condamnat, pentru port ilegal de armă și pentru furt, la 3 ani închisoare corecțională, timp în care se cuprind și săptămânile de prevenție. 12 mii lei despăgubiri pentru reclamanta Römer Gabriela și 2000 lei amendă. Iar Frățilă Ilie și Barbu Maria au fost condamnați — întâiul pentru complicitate, iară ea pentru tănuire — la câte două luni închisoare corecțională.

Condamnații au făcut apel.

MĂSURI CONTRA EVREILOR LA PRAGA

PRAGA, 5. (Rador.) Agenția „Havas” anunță: Campania antisemită susținută de Germani continuă. Evreilor le este interzisă intrarea în băile publice. Se tocmesc liste de tinerele fete ce se olimbă tot în tinerețea evreilor.

NOUI ȘOSELE STRATEGICE ÎN MORAVIA

Praga, 5. (Rador.) Autoritățile germane au construit două șosele paralele în regiunea de Vest a Moraviei, ambele fiind îndreptate spre Răsărit.

CETATE MUNCITOREASCĂ ÎN CAPITALĂ

București, 5. (SIR.) Ministerul Muncii a elaborat un vast plan de construcții pentru muncitorimea din Capitală.

Este vorba de ridicarea unei așa zise „Cetăți Muncitorești” în jurul fabricelor, după modelul locuințelor construite în principalele centre industriale din străinătate.

Un cunoscut caz

de crimă de delapidare la Tribunalul Timiș-Torontal

Timișoara, 5. — Celor mai mulți cititori ai ziarului nostru, desigur le este cunoscut cazul lui Șteran Vulpe, Petre Osariu, Vasile Teodorescu, Sechei Alexandru, Ioan Montan și Carol Florescu, toți consilierii ai Camerei de Muncă din localitate, și trimiși înainte vreme în fața secției a doua a Tribunalului Timiș-Torontal, pentru delapidare savarsită pe timpul cand erau în instituții. În urma desbaterilor făcute de tribunal, s'a constatat că este vorba de crimă de delapidare, iar tribunalul și-a declarat competența în favoarea Curții criminale. Impotriva acestei hotărâri, inculpații au făcut recurs în Casație, unde se va judeca acest caz la 28 Oct.

Între timp s'a pus sechestru penal pe averea lor mobilă și imobilă. Mai apoi, Ministerul Muncii, în urma unei anchete, a trimis Camerei de Muncă din Timișoara o adresă, spunând că nu are nici o pretenție materială împotriva acuzaților.

În urma acestei adrese, acuzații au cerut să se desființeze sechestrul penal înființat pe averea lor. Cazul a venit ieri în fața Tribunalului Timiș-Torontal, în completul de vacanță format din dd: Horgo, președinte, Olaru și Imbroane, judecători, Georgescu procuror — grefier fiind d. Florescu. Tribunalul a trimis dosarul la Parchet, pentru sesizarea instanței competente, întrucât și-a declinat competența și'n cauza anterioară, din care a izvorit înființarea de sechestru.

— 25 CONDNAȚI ÎNTR'O SINGURĂ ZI. Tribunalul militar timișorean, în completul format din dd.: colonel magistrat Const. Nicolăescu, președinte; maior magistrat Bunda Andrei și căpitan magistrat Bota Octavian ca judecători; căpitan magistrat Ouatu Gheorghe ca procuror, a condamnat ieri 27 membri ai mai multor organizații cu caracter subversiv ce au încercat să treacă frontiera în mod fraudulos.

— APEL RESPINS. Curtea de Apel în completul d-ilor: Sc. Constantinescu președinte, Tului Goroneanu și Ștefan Isacu consilieri, a respins apelul șantașitorilor Avramescu și Florescu astfel că ei rămân pe mai departe arestați.

Administrația financiară de Constatăre a Impozitelor Indirecte Timișoara atrage atenția dd. contribuabili că un d. Titus Ciocârlie fost agent la Casa Cercuală se prezintă la diferite persoane sau firme drept șef controlorului financiar Ciocârlie și sub pretext că le face diferite servicii de ordin fiscal (eliberări de brevete, reduceri de impozite sau amenzi etc.) le ia bani.

D-nii contribuabili sunt rugați să ridicăteori se va mai prezenta undeva, să anunțe poliția.

P. Administrator de Constatăre,

Dr. Mesaroșiu

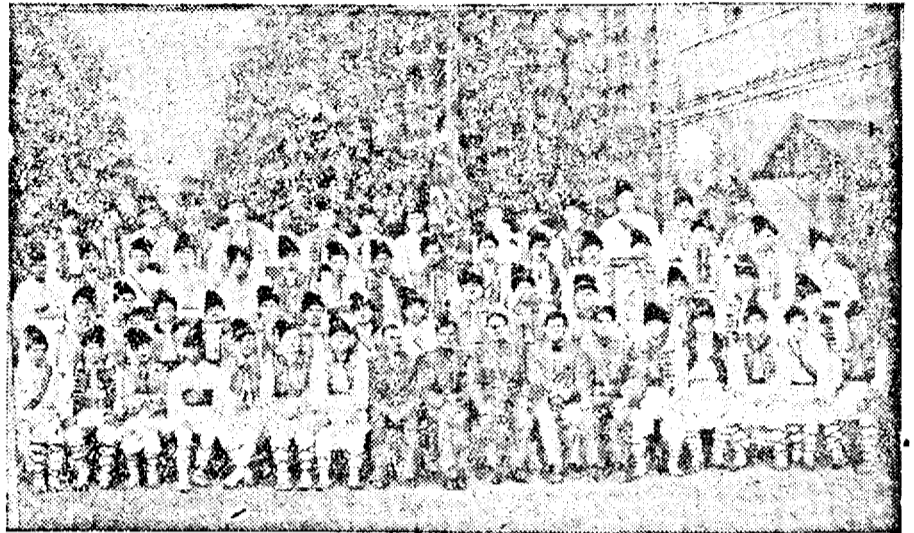
Șeful Serviciului, Indescifrabil

Corul „LYRA” C. F. R., despre care am vorbit în numerile trecute și care a luat parte la Ceferiada 1939 din București, este unul dintre cele mai puternice Coruri bărbătești din Banat.

Păstorit mai mulți ani dearândul de P. S. S. Părintele Protopop Alexandru Bocșianu, cu care a obținut succese strălucite la Radio România, la Sala „DALLES” din București, în sala Teatrului din Turnu-Severin, în orașele, Constanța, Pașcani, Galați, Cernăuți, Cluj etc. precum și în diferite sate din Banat. Du-

Venind în calitate de funcționar al Municipiului Timișoara și ca Dirijor al Corului „LYRA”, Domnia-Sa se stabilește definitiv în acest oraș. Deși nou venit, într'un timp foarte scurt, și printr'o muncă încordată, formează un program foarte bogat pe care îl prezintă publicului Timișorean în primăvara acestui an în sala Teatrului Comunal; succesul a fost satisfăcător, dându-i noi puteri de muncă pe drumul ce va merge.

Înainte de a pleca la Ceferiadă, mai aranjează încă un Concert în sala „LY-

pă ce a fost ridicat la gradul de Protopop, Părintele Bocșianu a părăsit Timișoara, mutându-se în frunța comună „VINGA” reședința Protoeriei sale; nu chiar așa de ușoară a fost despărțirea de corul „LYRA”, unde se cimentase o prietenie solidară între dirijor și coriști. Succesor al P. S. Sale este dl Filaret Barbu, care până la aceea dată conducea renumitul Cor „VIDU” din Lugoj.

RA” depe incinta atelierelor C. F. R. la care asistă un public foarte numeros, dând o reușită neașteptată întregii serbări.

Ca români, nu poate decât să ne bucure faptul, că elementul Românesc de toate categoriile a ajuns la apogeul de mult dorit, a fi recunoscut de toată lumea ca popor civilizat Cult și hotărât. Ion Dumitrescu

SPORT

Caleidoscop sportiv

— În urma hotărârii F. I. F.-ei campionatul mondial de football din anul 1942 va fi aranjat de Germania, iar cel din anul 1946 de Argentina.

— Campionatul național de football bulgar a fost câștigat de Slavia din Sofia care a dispus de Vladislav din Varna cu 1:0.

— În cadrul campionatului internațional de tennis ce se dispută actualmente la Sheffield Hallanshire (Anglia) compatriotul nostru Bădin a învins pe jucătorul D. C. al Indiei Savoar cu 6:4, 6:1.

— După ziarul „Ellenzék” din Cluj, internaționalul Bindea ar fi fost cedat de către Ripensia, CAMT-ului pentru suma de 57.000 lei. Noi suntem informați din contra că această transferare o să dea ocazie la un scandal cel puțin de proporția cazului Vasile Pop.

— După mai multe zile de tăcere înfășișit ne-au parvenit și nouă rezultatele din ziua a doua ale concursului athletic din Klagenfurth, unde clujeanul Kiss a stabilit un nou record național, parcurgând dinstanța de 1500 m în 3 m 59.9 sec.

Cunoscutul extrem dreapta Tânzer, a fost pus pe lista transferărilor de către clubul Ferenczváros.

— Fuziunea celor două cluburi Craiovene, Crai-Iovan și Rovine Grivița pare a fi balon de săpun, înainte de a fi recunoscută de F. R. F. A. a și început să fie contestată.

— Tot mai insistent se vorbește de realizarea F. C. Arad, pare-se că sămânța aruncată de dl Iuga a prins ceva rădăcini.

— Echipa campionă a României a invitat pentru 2 și 3 Septembrie la București pe Ferencváros. Răspunsul finalistului C. E. C. nu se cunoaște încă.

— Fostul Ripensist Schwartz a fost angajat pentru Minerul, deși deslegarea i se dăduse pentru Kadima.

— Max Schmeling a refuzat să boxeze cu Tony Gallento și Loue Nova, slăbi-ciunea mare o are exclusiv față de Joe Louis. Se pare că nu i-au ajuns coastele frânte din anul trecut...

— În proiectul de calendar internațional al Germaniei figurează revanșa cu România dar, numai la primăvară.

— Federația belgiană de football a trimis F. R. F. A.-ului o adresă prin care se interesează dacă România va veni la 10 Decembrie să joace cu Belgia la Bruxelles.

— CAMT este în tratative foarte avansate cu doi jucători români de la Gloria.

— Marele premiu al orașului Brașov se va disputa la 13 August. La start se vor prezenta toți așii români ai volanului precum și numeroși concurenți străini cu remarcabilul palmares internațional.

— Sportul Studentesc renunță la achiziționarea lui Beffa, campionii cerând pentru el 150.000 lei.

— Timișoreanul Octavian Foroi, a învins la lupte pe campionul național Szilágyi, în cadrele unui reuniuni organizate la București.

INFORMATIUNI De ieri până azi

Istoricul zilei

— La 6 August 912 d. H., Simeon, Domnul româno-bulgar asediază Constantinopolul. Este de amintit că acest domnitor după ce bate pe Bizantini și încheie pace cu dânsii, el este acela care alungă peste Tisa, gloata lui Arpad.

— In 6 August 1699, împăratul Leopold I. adresează un rescript românilor, prin care le face cunoscut că nu sunt siliți să treacă la religia unită. (O asigurare și un ordin, care ca de obicei, n'a fost luat în considerare de zbirii maghiari).

— La 6 August 1804, Francisc I., depune coroana de împărat româno-german.

— In ziua de 6 August a anului 1917, a fost bătălia dela Mărășești, una din cele mai strălucite victorii ale armatei românești, o zală din lanțul victoriilor, împletite din sângele martirilor noștri. El de amintit că în această zi armata rusească, fuge din fața uraganului lui Mackensen și după cum spune generalul Monkevitz, istoriograful rus: „este cel dintâi act de lașitate săvârșit de trupele rusești pe frontul român”. Da, este doar începutul, căci multe alte lașități urmează, de altfel ca pe toate fronturile unde exista armată rusească.

P. C. Miloș.

— RANIT CU CUȘITUL. In seara zilei de 31 Iulie a. c. pe când gardul comunal, Mutășcu Ilie din comuna Pojejena-Română era de serviciu, s'a întâlnit cu locitorul Broșneanu Tudor tot din aceiași comună. Intre ei a intervenit un schimb violent de cuvinte, după care fapt, Broșneanu Tudor scoțind un cușit a dat mai multe lovituri gardului comunal, care în stare gravă a fost internat în Spitalul din Moldova-Nouă. Starea lui este disperată fiind puține șanse de scăpa cu viață. Parchetul Caraș a ordonat facerea cercetărilor, punând sub urmărire pe vinovat și dispunând facerea investigațiilor prin postul de jandarmi.

— Moarte suspectă. In spitalul județean din Oravița a decedat în ziua de 30 Iulie a. c. femeia Smeu Iconia de 28 ani originară din comuna Bozovici. Moartea provenindu-i de o emoragie uterină, spitalul a încunoscintat de acest fapt Parchetul Caraș, care ordonând autopsia cadavrului și a dispus ca acest caz puțin obișnuit să fie cercetat eu Postul ale jandarmi din Bozovici.

— MOARTEA UNUI DASCAL BATRAN. Joi a murit în Timișoara Nicolae Popovici în vârstă de 86 ani. Decedatul a fost învățător în Comloșul-mare dela 1876 până în 1920, fiind un timp îndelungat coleg cu Iuliu Vuia. Ca pensionar a fost un neobosit instructor al tinerilor din Lunga și Comloș doritori a învăța glasurile bisericesti. Vecinică să-l fie pomenirea!

— Impresionanta sinucidere a unui notar. Notarul comunei Delinești, Pavel Roșu, s'a sinucis în ziua de 26 Iulie a. c. trăgându-și un glonte de revolver în tâmpla dreaptă. Moartea i-a fost fulgerătoare. Din unele scrisori rămase reiese că gestul disperat eare i-a pus capă zlelor, ar fi fost determinat de o boală incurabilă de ochi, care-l amenința cu orbirea. In urma cercetărilor întreprinse de Parchet concomitent cu organele administrative, stabilindu-se că la mijloc nu sunt nici fraude nici alte nereguli în administrația pe care a condus-o, a autorizat facerea autopsiei și înhumarea cadavrului. Moartea acestui notar a lăsat multe regrete în inimile acelor cari l-au cunoscut fiind un om muncitor și cinstit.

Mica publicitate

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale s'au aviz telefonice (12-14) mă prezintă imediat. Schönbrunn, Timișoara II., Piața Traian 2, etaj I. 2.

De închiriat una cameră goală cu intrare separată, Str. Lovnici 5, etaj I., cu folosirea telefonului și antreului, pe seama unui domn singur. Amănunte la portar. Telefon 12-20.

— DELA POLIȚIA ORAVIȚA. Dl. comisar ajutor, V. C. Gheorghiu dela poliția Oravița a fost mutat la cerere pe ziua de 1 August a. c. la poliția de frontieră Jimbolia. In locul său a fost mutat în interes de serviciu dl. comisar ajut. Vuca Lungu, dela punctul de frontieră Iam.

— Constituirea unei cooperative de consum la Lugoj. O mână de oameni, toți bine situați și ca poziție socială și materialcește, în scopul de a veni în ajutorul marelui masse a consumatorilor procurându-le articole de prima necesitate și alte mărfuri cu un preț mai redus, au fondat, zilele acestea, în localitate o cooperativă de consum cu numele „Lugojana”. Cooperativa va avea un birou central și două prăvălii de desfacere, deocamdată numai „en gros”. Membri în direcție au fost aleși d-nii: Ioan Nicorescu, preot ca președinte, Constantin Danciu, proprietar de ziar, tipografie și librărie și Victor Vasile, funcționar. Contabili au fost aleși d-nii dr. Iosif Sova, sub-adm. fin. în pensie și Porfir Opreși, funcționar pensionat. In consiliul de administrație pe lângă cei de mai sus, au fost aleși d-nii: Silviu Bader, mare proprietar ca vicepreședinte, iar ca membrii: Gheorghe Murariu, Virgil Lupu, Iosif Bălan, Traian Iovanescu și Iosif Juranescu. Cenzori d-nii: Virgil Luca, Emeric Simcio și Teodor Oprea. Având în vedere situația materială și probitatea, precum și priceperea persoanelor cari compun direcția, consiliul, precum și funcționarii aceste cooperative, se speră că, cooperativa „Lugojana” va da rezultate bune.

— Mutat. Dl. Gheorghe Toader directorul agenției B. N. R. din Oravița, a fost mutat la cerere în București, iar cu ziua de 1 Septembrie a. c. în locul său a fost numit dl. Mocanu Florian din Turnu-Măgurele.

— Mort de apoplexie. A fost găsit mort de apoplexie Nicolae Mangăru, șeful haltei C. F. R. din Șoșdea, el avea 37 de ani.

— O victimă a neglijenței. Un incendiu puternic a izbucnit ieri, la locuința d-lui Iosif Scherer, din str. Siminicului 1, în următoarele împrejurări. Servitoarea Iakici Elisabeta, spăla în camera de baie niște rufe, cu benzină. La un moment dat, benzina a luat foc. Flăcările au cuprins-o pe neglijenta servitoare, provocându-i grave arsuri pe întreg corpul. Focul s'a întins și la câteva lucruri din casă, până la sosirea pompierilor, cari au reușit să-l localizeze. Servitoarea a fost transportată cu Salvarea la sanatoriul dr. Freund.

— LOTURILE ȘCOLARE. Dl. ing. Emil Negruța, șeful Serviciului agricol județean, lucrează în prezent la întocmirea planului de creare a loturilor școlare model, în întindere de câte 5 jugăre, cari se vor înființa pe lângă fiecare școală pentru învățământul practic al copiilor.

— Bătaie cu ciomegele. Intre locuitorii Popescu Augustin de 40 ani și Doru Andrei, de 58 ani, ambii cu domiciliul în str. Pavel Rotariu 2, s'au bătut cu ciomegele, cauzându-și leziuni grave. Cei doi bătași au fost transportați cu Salvarea la sanatoriul Bega.

— O vagabondă fură lucrurile celeia care i-a dat de mâncare. Femeia Györtzy Ecaterina, din str. I. C. Brătianu 21, reclamă poliției că Maurer Ecaterina, fără domiciliu stabil, i-a furat din casă 3000 lei, un palton și alte lucruri de valoare.

— Groaznică nenorocire dela Gătaia. In Gătaia în timp ce mai mulți lucrători ai mașinii de treerat a săteanului Nicolae Ghilezan, încercau să mute trălerătoarea dela un stog de grâu la altul, două femei ce lucrau tot la această mașină, pentru a nu se deplasa pe picioare, s'au urcat pe proțopul batozei. Elena Popovici în vârstă de 53 ani, văduvă, a căzut jos din cauza unei zvâcnituri a batozei. Nenorocita a fost prinsă de o roată a trălerătoarei, care i-a trecut peste piept, omorând-o.

— TIMPUL PROBABIL LA 5 AUGUST. Prestunea în creștere cu 2—3 mm. Cerul variabil. In jumătatea de Apus a țării vânt din sectorul Sudest, temperatura în creștere, timp frumos. In jumătatea de Răsărit vânt din sectorul Nordest, temperatura în ușoară scădere averse locale în cursul zilei, însoțite de manifestări electrice.

BĂTAE CU URMARI GRAVE INTRE DETINUȚII DELA TG.-OCNA

BUCUREȘTI, 5. (SIR.) La penitenciarul din Tg.-Ocna (jud. Băcău) deținuții împărțiți în două tabere s'au luat la bătaie. Doi dintre ei au fost grav răniți cu cușitele.

Cauza e că între deținuții Marinescu Grigore și Pazuc Nicolae deoparte și deținuții Covor Teodor și alții pe de altă parte a început ceartă în curtea închisorii degenerând apoi în bătaie adevărată, la care au participat toți condamnații.

In totul încercării Marinescu Grigore, condamnat pentru crimă, a scos cușitul încercând să lovească pe Covor Teodor. Producându-se învălmășeală, Covor a izbutit să smulgă cușitul lui Marinescu și să-l implante în abdomenul unui paznic scoțându-i intestinele afară, apoi tot el a rănit și pe Grigore Marinescu.

Pentru potolirea încercării s'au tras în aer peste 100 de focuri de armă. Procurorul din Băcău plecat la fața locului.

RECENSĂMANTUL STRĂINILOE IN BELGIA

Bruxelles, 5. (Rador.) Guvernul belgian a hotărât să facă recensământul general al străinilor stabiliți în Belgia, stabilind totodată activitatea lor profesională, pentru a pune capăt unor anumite procedee anormale de concurența comercială prin care se eludează măsurile privitoare la admiterea și stabilirea străinilor pe teritoriul belgian.

INCORDARE UNGARO-SLOVACA

BRATISLAVA, 5. (Rador.) O nouă incordare s'a produs în raporturile ungaro-slovaec. Intre partidul ungar și partidul slovac a intervenit un conflict de ordin intern. Guvernul slovac a arestat 33 Unguri pentru înaltă trădare. La această măsură Ungaria a răspuns arestând 300 Slovaeci stabiliți în Ungaria.

ZIARIȘTI ANTIFASCIȘTI CONDAMNAȚI IN FRANȚA

Paris, 5. (Rador.) Tribunalul Senei a condamnat cinci ziariști pentru publicarea unor articole calificate ca „tinzând să susțină autoritatea franceze teritoriale asupra cărora se exercită această autoritate”.

Ziariștii au publicat într-o foale perio-

dică intitulată „Solidaritatea Internațională Antifascistă” o serie de articole îndreptate „contra imperialismului colonialismului francez”. Trei ziariști au fost condamnați la câte 2 ani, ceilalți doi la câte 18 luni închisoare.

DESTINDERE IN PALESTINA

Jerusalem, 5. (Rador.) Teroriștii arabi au răpit trei Evrei, dintre cari unul a fost re-găsit. Cercurile guvernamentale afirmă că în mișcarea teroriștii a intervenit o destindere și de aceea s'a decis restabilirea comunicațiilor telefonice internaționale, redarea portului Sf. Ioan din Acra traficului, reluarea circulației pe liniile deservite de autobusele arabe, eliberarea din închisori a numeroși arestați pentru delictelor politice, în vederea pregătirii unei amnistii generale ce urmează să se dea condamnaților politici.

Aceste măsuri sunt în legătura cu intenția guvernului de a pune la cale noi negocieri anglo-arabe.

RECORDUL AVIATORILOR AMERICANI FRĂȚII MOODY

Newyork, 5. (Rador.) Aviatorii americani, frații Moody, cari au bătut recordul lumii de durată fără escală, cu reprovizionare în zbor, a avioanelor ușoare, cu 218 ore, continuă să zboare. Ei se află în aer de 266 ore.

MANIFESTAȚIE IRLANDEZA LA LIVERPOOL

LONDRA, 5. (RADOR.) UN GRUP DE NOUĂ IRLANDEZI S'A IMBARCAT LA LIVERPOOL PLECÂND IN IRLANDA. IN MOMENTUL CÂND IRLANDEZII S'AU URCAT PE VAPOR EI AU STRIGAT: „TRĂIASCĂ REPUBLICA!”

RESTRICTII LA DISTRIBUIREA BENZINEI IN GERMANIA

Berlin, 5. (Rador.) Corespondentul agenției Rador transmite: Simțitoare restricții s'au luat de autorități în privința distribuirii benzinei proprietarilor de automobile din Berlin și Hamburg.

Nu se poate spune dacă este vorba sau nu de o măsură generală privitoare la consumația benzinei.

Cum se face valorificarea grâului

Hotărârile oficiului județean Timișoara

Timișoara, 5. — Oficiul județului Timiș-Torontal pentru valorificarea grâului a ținut Vineri la orele 6 seară o ședință, prezidată de d. prefect col. V. Popovici și cu participarea d-lor: dr. Nicolae Ogrin din partea cooperativelor, dr. Ion Păcurariu din partea Bursei de mărfuri, senator Petru Pavel președintele Camerei de agricultură, ing. Emil Negruțiu șeful serviciului agricol județean, S. Ciocărlie șef-controlor din partea administrației financiare, Ion Reda din partea Băncii Naționale, dr. Traian Murgu secretar de ședință.

Viza primăriilor

Oficiul a hotărât ca, pentru acoperire, mandatarii oficiului județean de valorificarea grâului să ceară tuturor primăriilor din județ să vizeze borderurile și contractele ce se fac în comunele lor. Această certificare este necesară pentru un mal eficace control, pentru că comuna reședință de plasă, cere mandatarea oficiului județean, nu poate cunoaște ea pe fiecare vânzător și cumpărător în parte, așa cum îi cunosc pe aceștia primăriile comunale.

Controlul disponibilităților.

In conformitate cu un jurnal al consiliului de ministri publicat în Monitorul Oficial No. 169, pentru toate cantitățile de grâu ce posedau comercianții până în ziua de 17 Iulie 1939 și pentru cari s'au făcut declarațiile convenite până în ziua de 31 Iulie, urma a se face controlul existenței acestor disponibilități.

Cum în Timiș-Torontal s'au anunțat până la data de mai sus în total 14.871.339 kgr. grâu, din care o cantitate de 564 vagoane se află în comunele rurale din județ, pentru controlul acestor disponibilități oficiul județean a delegat pe notarii și primarii din comunele respective, în număr de 40.

Controlul operațiilor

In legătură cu măsurile pentru operațiile de valorificare, în cursul zilei de Joi, d. prof. Tatoș, d. dr. N. Ogrin și dl. dr. Traian Murgu din partea prefecturii de județ, au vizitat mai multe comune din județ, pentru a asigura bunul mers al operațiilor de valorificare și pentru a veghea să nu se facă abuzuri în jurul acestor operațiuni.

Mia ești ca oriunde

Cu mâncări bune și băuturi veritabile: veți putea trăi mulți ani...

Bun curat și ești se servește la Restaurantul

„BOLTA RECE” Prop. Bădeanțu Petre
Timișoara Cetate Str. Vasile Alecsandri 3 Vis a vis de Banca Românească
Spriiiniți Comerțul Românesc

ULTIMA ORA

Este Danzigul sau nu în mâinile Reichului?

Nu lipsesc decât tunurile pentruca Germania să fie stăpână pe Gdynia
Agitate interpelări în Camera Comunelor

LONDRA, 5. (Rador.) Deputatul liberal Mander a întrebat ieri în Camera Comunelor, care este cuprinsul formulei propuse respectiv de Rusia și de Marea Britanică, pentru definirea „agresiunii indirecte”.

Primul ministru a refuzat să facă vreo destăinuire în această privință — spunând, că nu se obișnuiește — să se publice documente de felul aceasta fără consimțământul celorlalte părți.

Deputatul liberal a revenit stăruitor

asupra întrebării sale, încât în cele din urmă, președintele adunării a trebuit să-i ia cuvântul, pentru a pune capăt discuției.

Mai mulți deputați au întrebat dacă guvernul poate face vreo declarație asupra accentuării amenințării național-socialiste la Danzig.

dl. Butler, secretar de stat la externe, a recunoscut că în ultimele săptămâni s'a observat o sporire a activității militare și paramilitare la Danzig. El a adăugat că situa-

ția locală este supravegheată de aproape și guvernul polon menține în această chestiune un strâns contact cu guvernul britanic.

Liberalul Mander a întrebat atunci, dacă — dl. Butler, nu consideră că — de fapt Danzigul este de pe acum practicește în mâinile Reichului și că numai tunurile îi lipsesc pentru a fi stăpân pe Gdynia. Ministrul Butler s'a mărginit să spună: Nu, domnule, nu sunt de părerea d-tale!

Franța suprimă parțial contingentarea la import

Paris, 5. (Rador.) Guvernul francez a suspendat Joi aplicarea unui anumit număr de contingentări la import privitoare la produsele industriale, cu excluderea produselor agricole. Măsura poate fi socotită ca un prim pas spre un regim mai liberal și ca un exemplu dat altor națiuni.

Aniversare în Grecia

Atena, 5 (Rador). — Cu ocazia sărbătoririi celei de a treia aniversări a zilei de 4 August 1936. dl. Metaxas a adresat poporului elen un mesaj, spunând între altele:

Un secol ne desparte de date de 4 August 1936. Nu este niciun Elen care să nu o constate în imediata sa apropiere, în sufletul și în mentalitatea sa, complet transformate. Ne-am unit cu toții într-o unitate indivizibilă. Noi, care în trecut ne trădam unii pe alții, noi față de cari se spuneau că rasa noastră este caracterizată prin discordia și discuții, ne-am contopit făcând să se nască o massă omogenă, armonioasă, uniformă, disciplinată și indivizibilă.

Acest rezultat n'a fost atins sub influența pericolelor externe, prin nevoia intimă a spiritului național, care a voit și a putut să se refacă.

Atunci când pericolele externe s'au produs, ele ne-au găsit gata. De azi înainte noi vom rămâne tot astfel, atât timp cât va ține uraganul internațional, până când norii vor fi trecut și vor fi risipiți de soarele păcii.

Suntem siguri că niciodată poporul Elen nu se va mai întoarce spre trecut și că, plin de curaj, și desinteresare, el va năzui tot mai sus. Sfântul entuziasm, care însuflețește tinerimea Elenă, dovedește mai bine decât orice alt lucru adâncă noastră credință că viitorul națiunii noastre este solid ca o stâncă, așa cum îl visăm și cum îl făurim astăzi.

Condamnarea antreprenorului Bernachi

care a încercat să mituiască organele de control

București, 5 (SIR). — Tribunalul Ilfov a condamnat pe inginerul S. Bernachi la un an închisoare corecțională cu suspendarea pedepsei, 5000 lei amendă și 1 leu despăgubire.

Suma de 50.000 lei, constituită corp delict în momentul în care ing. Bernachi a voit să mituiască pe ing. N. Bunghia-nu, a fost confiscată în folosul fondului de amenzi.

PRINCIPESA IULIANA A OLANDEI AȘTEAPTĂ UN FERICIT EVENIMENT.

HAGA, 5 (Rador). — Regina Wilhelmina n'a părăsit toată noaptea castelul Principesei Iuliana, care așteaptă din moment un fericit eveniment. Doi medici și mai multe infirmiere au sosit azi dimineață la palat.

FUNCȚIONAR DIN ORADEA SE SINUCIDE ÎN BUCUREȘTI

București, 5 (SIR) — Funcționarul Simon Farkas din Oradea a descins azi la Hotelul Gociman la București, lângă Gara de Nord. Din motive încă nestabilite, el a încercat să se sinucidă luând o puternică doză de somnalin. În stare gravă el a fost transportat cu Salvarea la Spitalului Brâncovenesc. Cazul se cercetează. Simon Farkas este de 38 ani.

Vizita parlamentarilor bulgari în Capitală

Declarații de prietenie și propuneri de colaborare

„Dorim din tot sufletul nostru o amicție fermă și sigură cu România”
— a declarat conducătorul grupului parlamentar bulgar —

București, 5 (SIR). — Un grup de 21 parlamentari bulgari a trecut ieri prin Capitală, ducându-se la Moscova, invitați fiind cu ocazia expoziției agricole din capitala Rusiei. Delegația bulgară a vizitat capitala României, fiind primită cu toată cordialitatea de autoritățile române.

La plecare, conducătorul bulgarilor, d. Gh. Govedarof, președintele comisiei de afaceri străine a Sobraniei, a declarat ziaristilor următoarele:

Atenția ce ni s'a făcut în România, ne-a impresionat foarte plăcut și ne va face să păstrăm o vie amintire poporului român atât de ospitalitar și de prietenos.

Primirea ce ne a fost rezervată din partea guvernului român și a persoanelor ce am putut întâlni în scurtul timp cât am poposit aci, ne-a întărit sentimentele noastre amicale și convingerea ce avem, că buna înțelegere și concurența între popoarele noastre constituie cel mai bun mijloc pentru apărarea inde-

pendenței și viitorului nostru în Balcani. Amicția româno-bulgară este naturală și este firesc ca aceste două națiuni să colaboreze cât mai strâns în viitor. Avem credința că strângerea relațiilor între țările noastre nu poate decât să servească intereselor noastre și păcii în Balcani. Popoarele sunt pretutindeni pentru pace iar parlamentele care ex-

primă voința populară nu pot avea altă atitudine. Dorim din tot sufletul nostru o amicție fermă și sigură cu România. Dorim o înțelegere definitivă care poate fi prefațată de o desvoltare a relațiilor economice și culturale dintre cele două țări vecine.

Aseară cei 21 deputați au părăsit Capitală cu acceleratul de Chișinău.

Un sfert de milion pentru cecuri false

Arestarea unei bande de falsificatori de cecuri la Timișoara

Timișoară, 5. — Parchetul local face cercetări într-o vastă afacere de falsificări de cecuri, care se crede că are ramificații și în alte orașe din țară.

Banda de falsificatori, compusă după cât se pare din 5 membri, a mărit valoarea a 6 cecuri emise de o bancă americană, realizând astfel un câștig de peste un sfert de milion lei.

Până acum au fost identificați și prinși 4 membri ai bande și anume:

Simon Wieder, Max Kalman, Iosif Mendel și Coloman Schusz. Posedând 6 cecuri ale băncii „American Express Company”, Simon Wieder, originar din Satu-Mare, a venit la Timișoara, ca să le valorifice. În acest scop a intrat în legătură cu Max Kalman și Iosif Mendel.

Examinând cecurile, Kalman propune montarea unei afaceri în stil mare, care să le aducă un câștig însemnat.

Cei trei iau contact cu „specialistul” Coloman Schusz și hotărăsc împreună să mărească valoarea cecurilor.

Așa de pildă, un cec de 10 dolari l-au falsificat la o valoare de 230 dolari. În total, din 75 dolari valoare nominală și reală, cecurile au fost schimbate, datorită abilității „specialistului”, în 900 dolari.

Falsificarea a fost făcută cu atâta competență, încât găsiră foarte repede un cumpărător, în persoana lui Mendel Zaharovici, care oferi 260.00 lei pentru cecuri.

După mai multe zile de târgueli pe la cafenele, afacerea s'a perfectat. Cei 4 falsificatori primiră 260.000 lei, iar năvul Zaharovici cecurile false.

Nu trecu mult timp și Zaharovici, vrând să valorifice, la rândul lui, cecurile, descoperi înșelăciunea. Intâmplător, o firmă din București găsi un cec falsificat.

Văzându-se tras pe sfoară, Mendel Zaharovici denunță cazul autorităților. Membrii bande au fost arestați, iar cecurile false au fost confiscate.

— MUNCĂ ȘI VOE BUNĂ. Un grup de 100 excursioniști, meseriași funcționari particulari și lucrători din orașul Timișoara și județ, au plecat aseară în excursiune la expoziția Muncă și Voe Bună dela București. Excursiunea a fost organizată de Camere de Muncă din Timișoara, pentru ca și meseriașii bănățeni să poată vedea această expoziție a muncii românești și-a altor popoare.

Dr. prof. N. Iorga doctor honoris causa al Universității din Alger

BUCUREȘTI, 5 (SIR). — O nouă și satrălucită distincție aduce încă o recunoaștere operii științifice a profesorului d. Nicolae Iorga. Vechea și renumita Universitate din Alger a decernat marelui savant român cel mai înalt titlu al ei: doctor honoris causa.

Prelungirea reducerii C.F.R. pentru stațiunile balneare

București, 5. (SIR.) Direcțiunea generală CFR. a aprobat să se prelungească de la 35 la 60 zile termenul de ședere în stațiunile balneare și climaterice. În consecință, biletele de căile ferată ce se vând pentru aceste stațiuni, vor fi valabile timp de două luni.